

**YRITTÄJYYDEN
PUOLESTA**

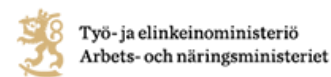
PK-YRITYSBAROMETRI

KEVÄT 2018

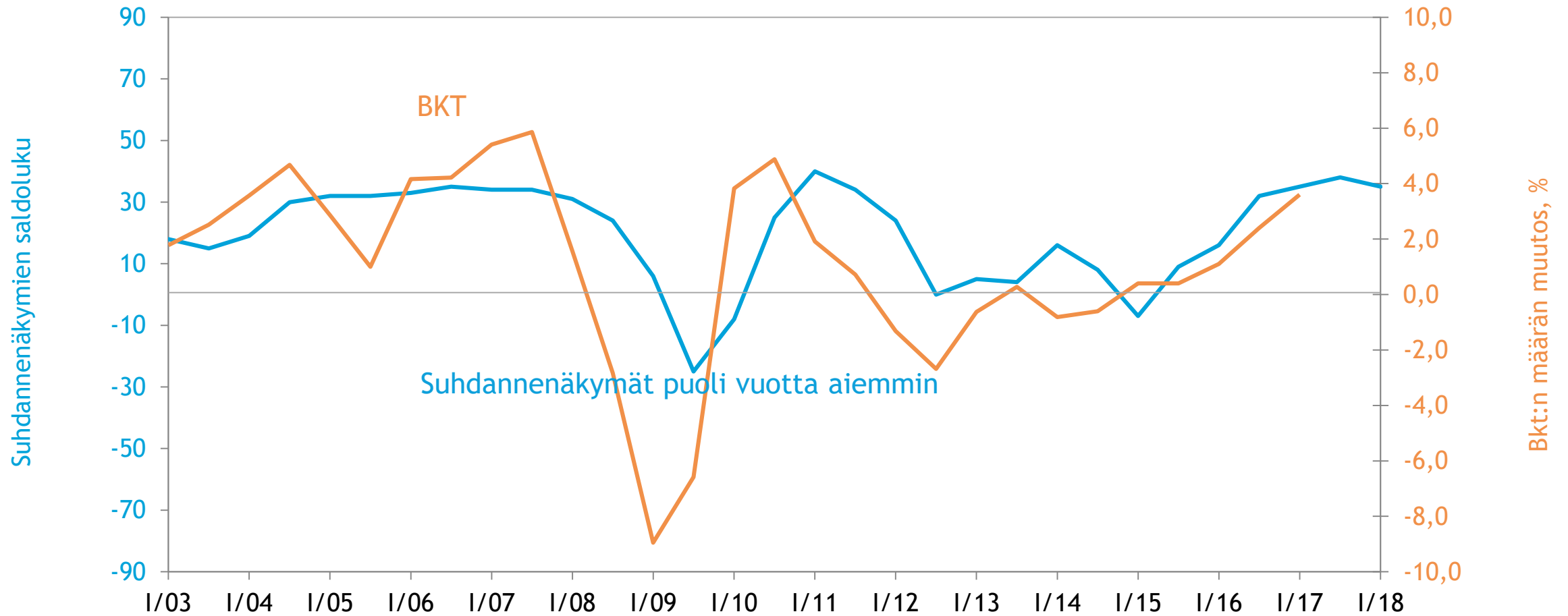
Tutkimuksen toteuttaja: **taloustutkimus oy**

Pk-yritysbarometrin ennakointikyky

Tutkimuksen toteuttaja: **taloustutkimus oy**

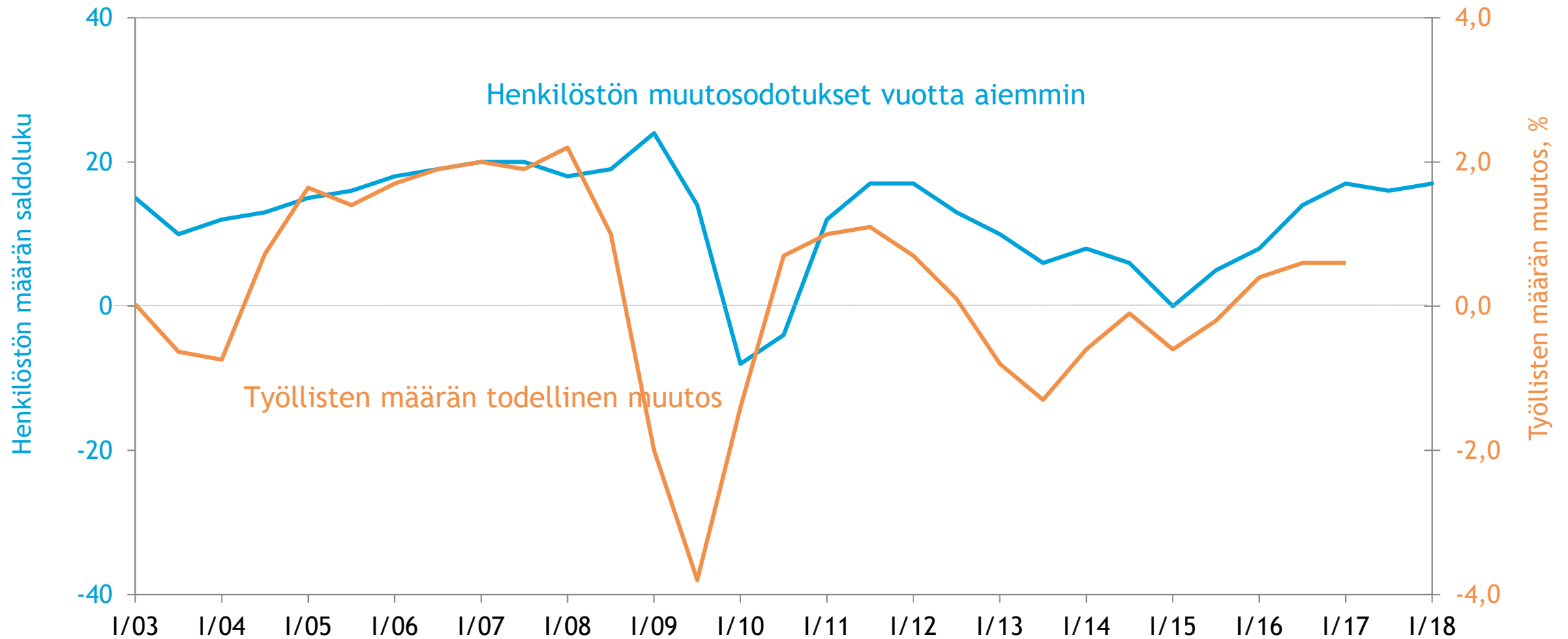

Pk-yritysbarometrin suhdannenäkymät ja BKT:n määrän muutos

Tutkimuksen toteuttaja: **taloustutkimus oy**

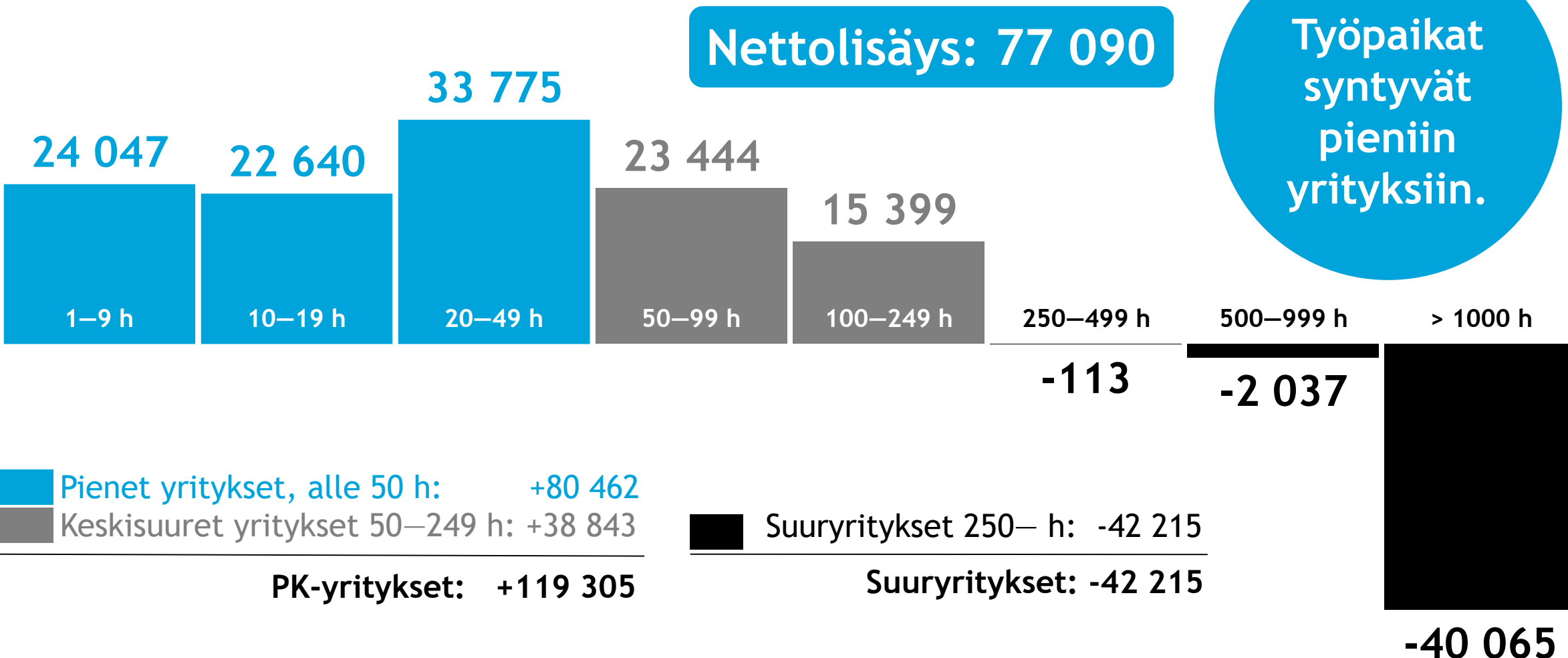
Pk-yritysbarometrin odotukset henkilöstömäärästä ja työllisten määrän muutos

Tutkimuksen toteuttaja: **taloustutkimus oy**

Työllisten määrän muutos

erikokoisissa yrityksissä vuosina 2001–2016

Lähde: Tilastokeskus. Henkilömäärät muunnettu kokopäiväisiksi työpaikoiksi,

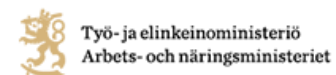
pl. maa-, metsä- ja metsätalous.

PK-YRITYSBAROMETRI - KEVÄT 2018

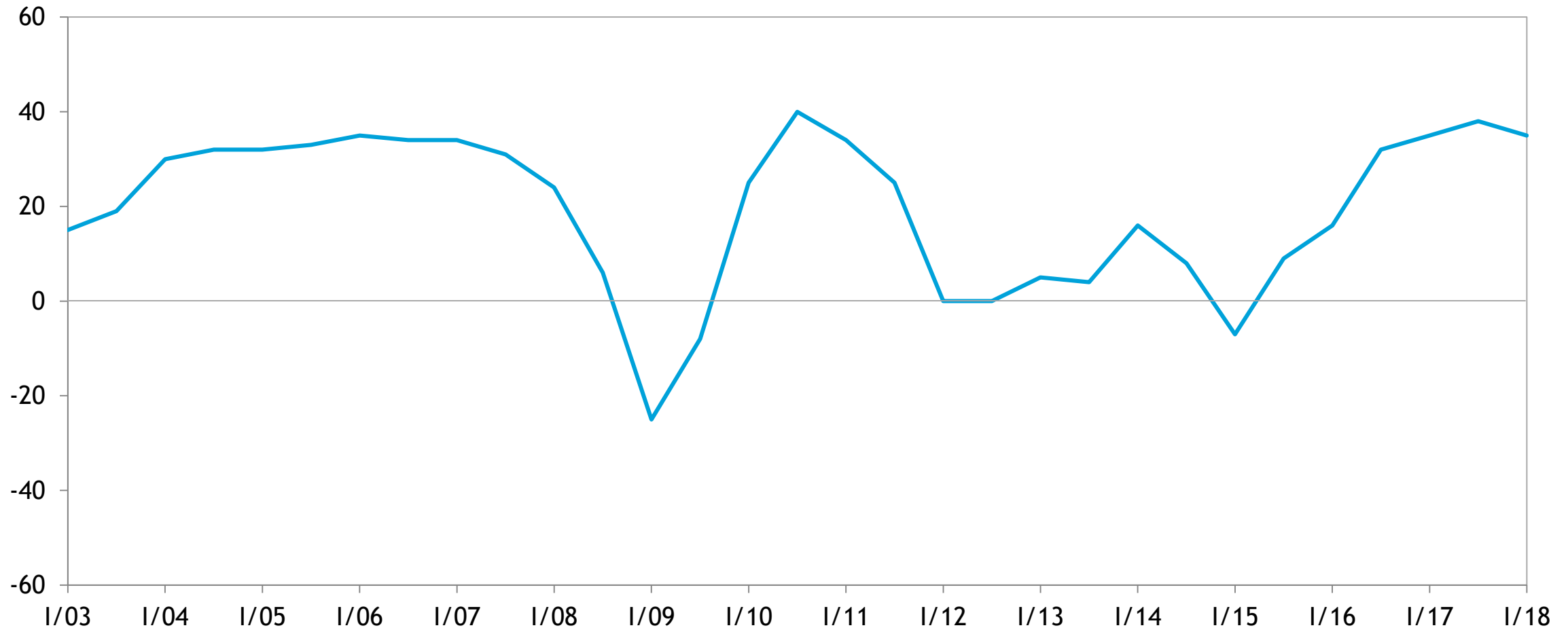
Tutkimuksen toteuttaja: **taloustutkimus oy**

Suhdanteet

Tutkimuksen toteuttaja: **taloustutkimus oy**

Suhdannenäkymät, saldoluku

Tutkimuksen toteuttaja: **taloustutkimus oy**

Yleiset suhdannenäkymät 1/2

	Paranevat %	Pysyvät ennallaan %	Heikkenevät %	Saldoluku
Kaikki yritykset	43	49	8	35
Toimialoittain				
Teollisuus	47	45	7	40
Rakentaminen	44	52	4	40
Kauppa	43	45	12	31
Palvelut	42	50	8	34
Kasvuhakuisuuden mukaan				
Voimakkaasti kasvuhakuiset	84	16	0	84
Kasvuhakuiset	57	39	4	53
Asemansa säilyttäjät	34	55	11	23
Ei kasvutavoitta	15	72	13	2
Toimintansa lopettavat	3	60	37	-34

Tutkimuksen toteuttaja: **taloustutkimus oy**

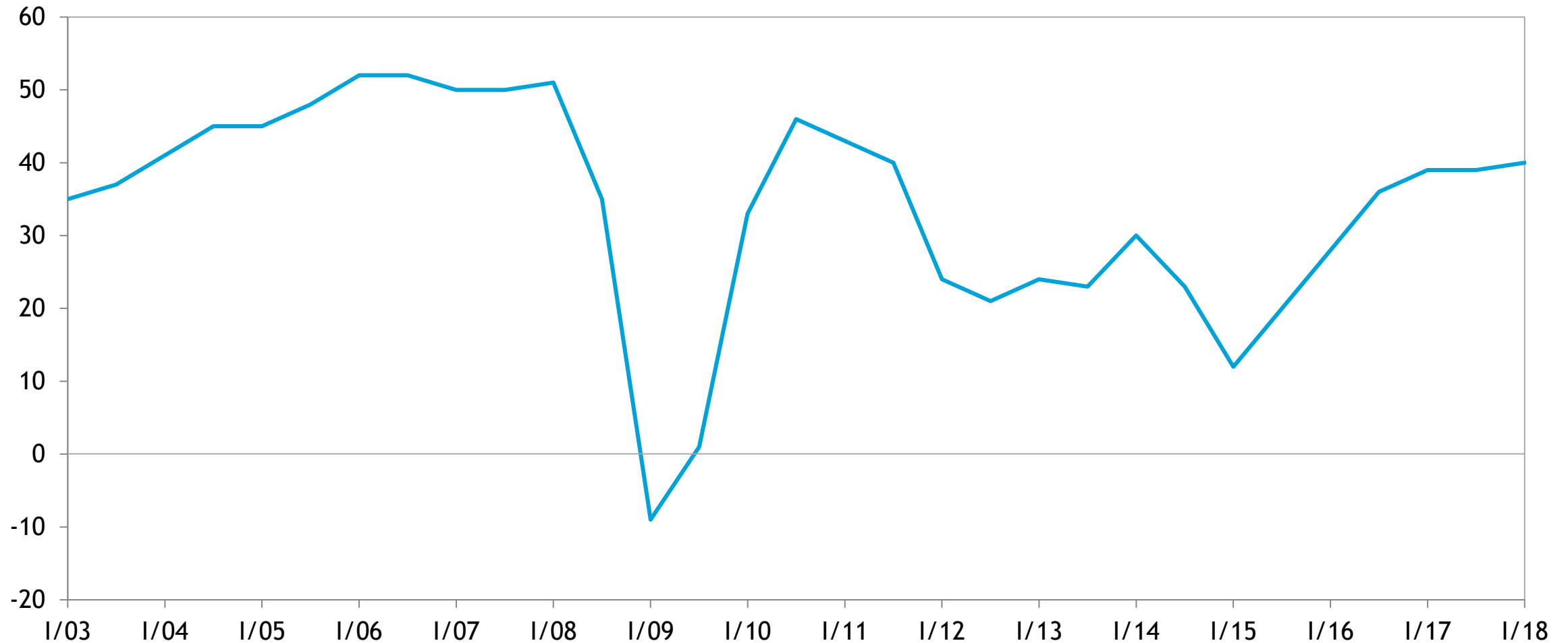

Yleiset suhdannenäkymät 2/2

	Paranevat %	Pysyvät ennallaan %	Heikkenevät %	Saldoluku
Kokoluokittain				
alle 5 henkilöä	40	51	9	31
5-9 henkilöä	45	47	8	37
10-19 henkilöä	51	44	5	46
20-49 henkilöä	49	46	5	44
yli 50 henkilöä	44	50	6	38
Perustamisvuoden mukaan				
ennen 1990	36	53	11	25
1990-1999	38	52	10	28
2000-2009	39	52	9	30
2010 jälkeen	54	41	5	49

Tutkimuksen toteuttaja: **taloustutkimus oy**

Liikevaihdon muutosodotukset, saldoluku

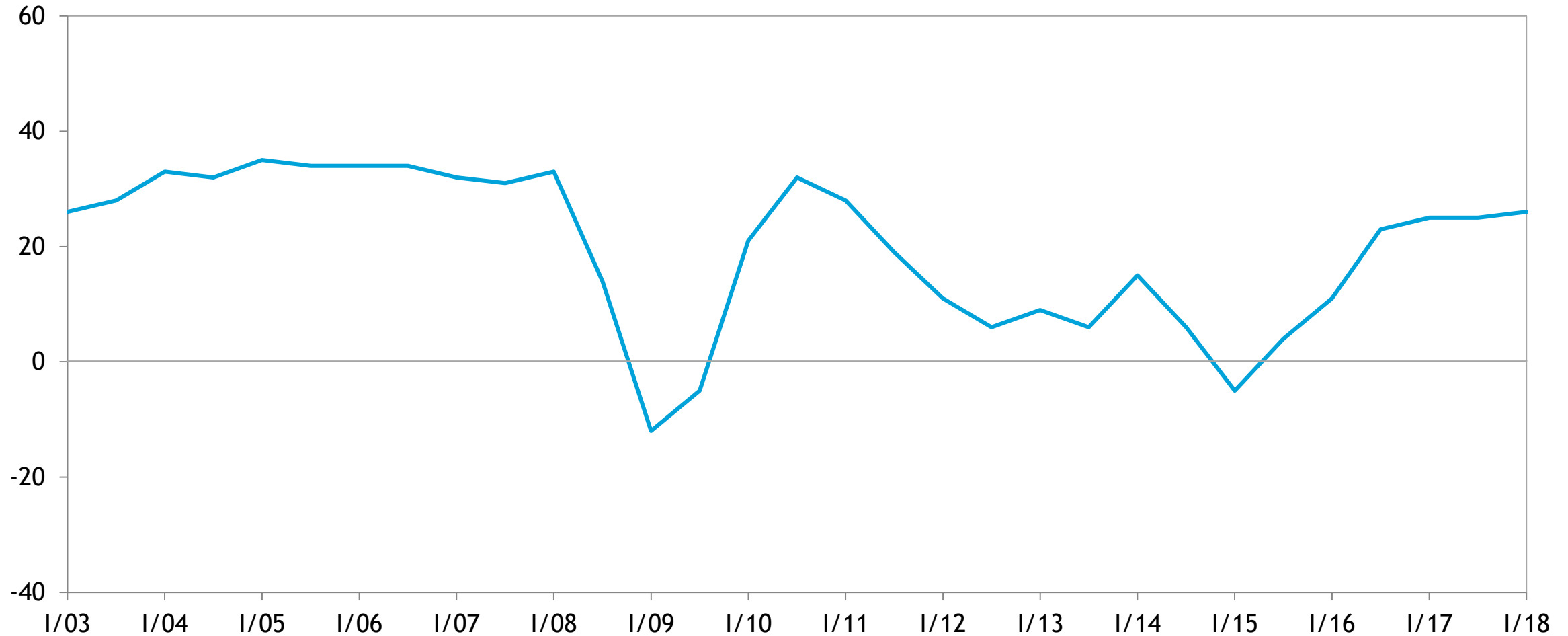
Tutkimuksen toteuttaja: **taloustutkimus oy**

Liikevaihdon muutosodotukset

	Kasvaa %	Pysyy ennallaan %	Pienenee %	Saldoluku
Kaikki yritykset	51	38	11	40
Teollisuus	59	32	9	50
Rakentaminen	52	39	10	42
Kauppa	49	38	13	36
Palvelut	50	38	12	38

Tutkimuksen toteuttaja: **taloustutkimus oy**

Kannattavuuden muutosodotukset, saldoluku

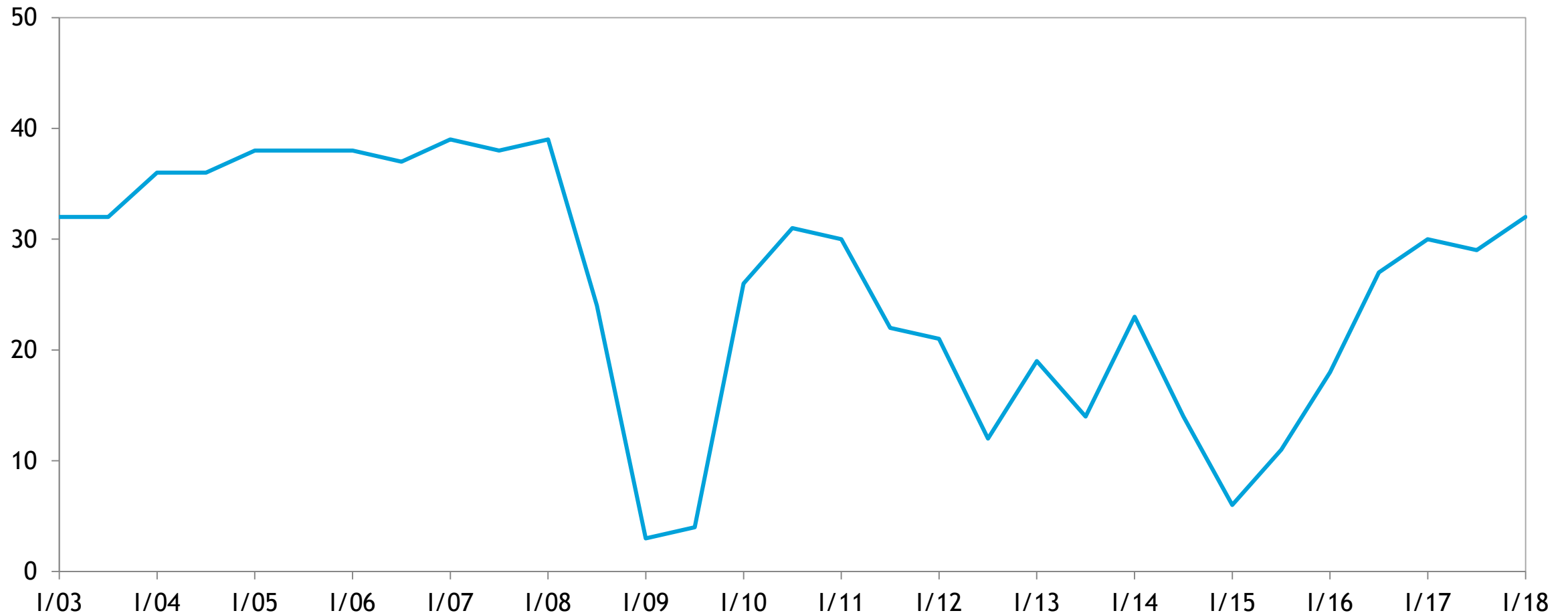
Tutkimuksen toteuttaja: **taloustutkimus oy**

Kannattavuuden muutosodotukset

	Kasvaa %	Pysyy ennallaan %	Pienenee %	Saldoluku
Kaikki yritykset	39	48	13	26
Teollisuus	39	48	13	26
Rakentaminen	39	50	11	28
Kauppa	36	47	17	19
Palvelut	40	47	13	27

Tutkimuksen toteuttaja: **taloustutkimus oy**

Vakavaraisuuden muutosodotukset, saldoluku

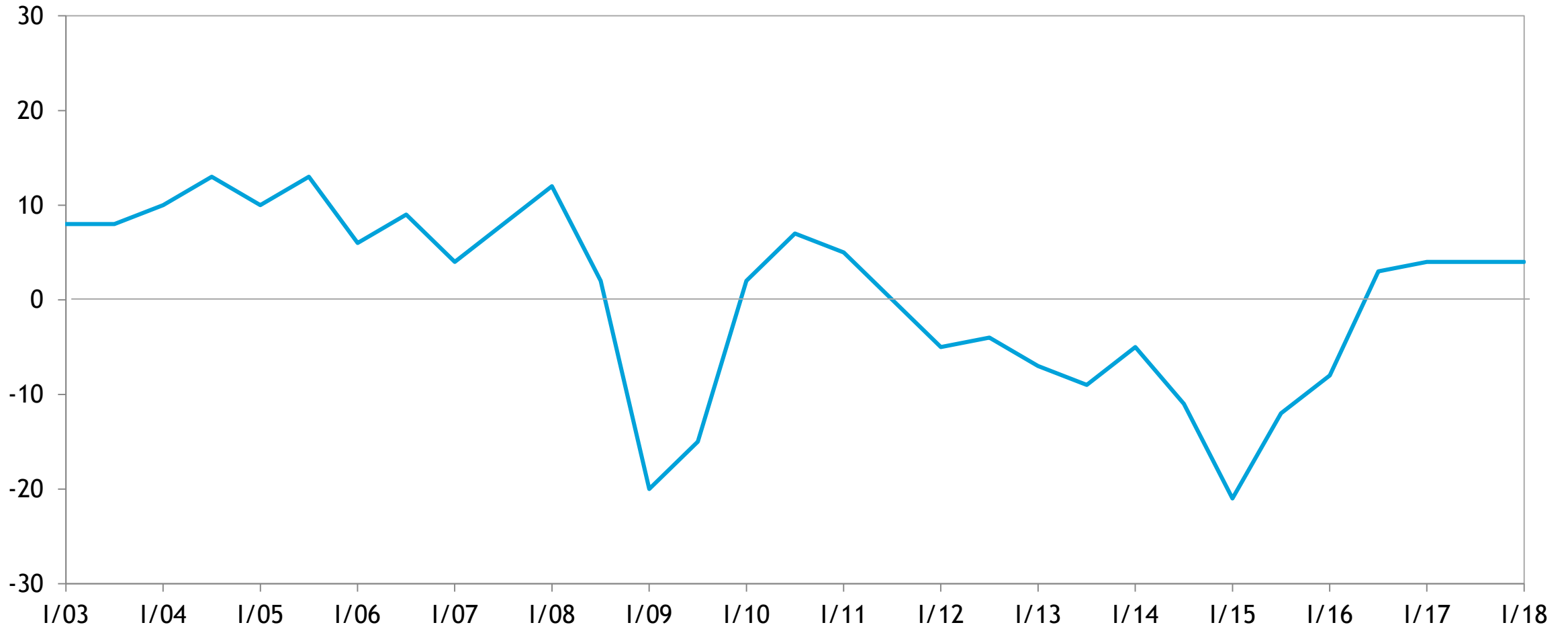
Tutkimuksen toteuttaja: **taloustutkimus oy**

Vakavaraisuuden muutosodotukset

	Kasvaa %	Pysyy ennallaan %	Pienenee %	Saldoluku
Kaikki yritykset	40	52	8	32
Teollisuus	40	55	5	35
Rakentaminen	41	52	7	34
Kauppa	38	53	9	29
Palvelut	40	52	8	32

Tutkimuksen toteuttaja: **taloustutkimus oy**

Investointien arvon muutosodotukset, saldoluku

Tutkimuksen toteuttaja: **taloustutkimus oy**

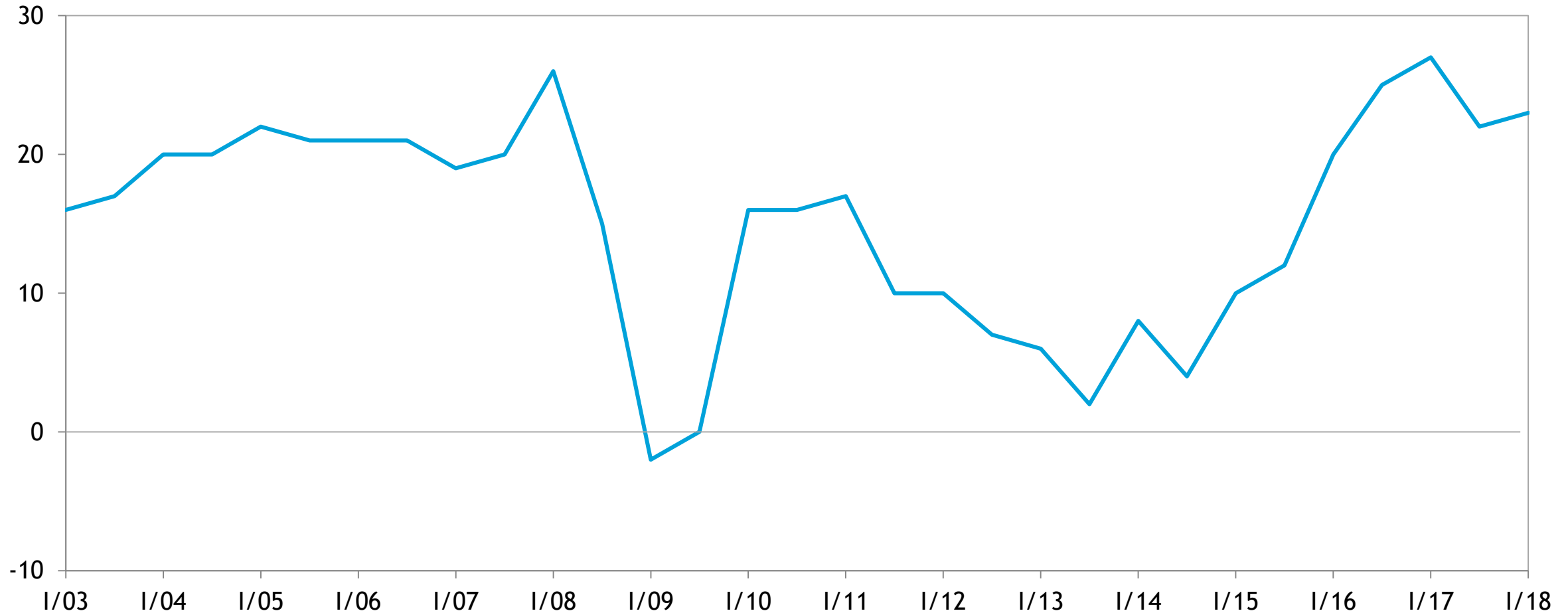

Investointien arvon muutosodotukset

	Kasvaa %	Pysyy ennallaan %	Pienenee %	Saldoluku
Kaikki yritykset	22	60	18	4
Teollisuus	27	56	17	10
Rakentaminen	23	61	16	7
Kauppa	19	63	18	1
Palvelut	22	59	19	3

Tutkimuksen toteuttaja: **taloustutkimus oy**

Innovaatioiden, tuotannon ja tuotteiden kehityksen muutosodotukset, saldoluku

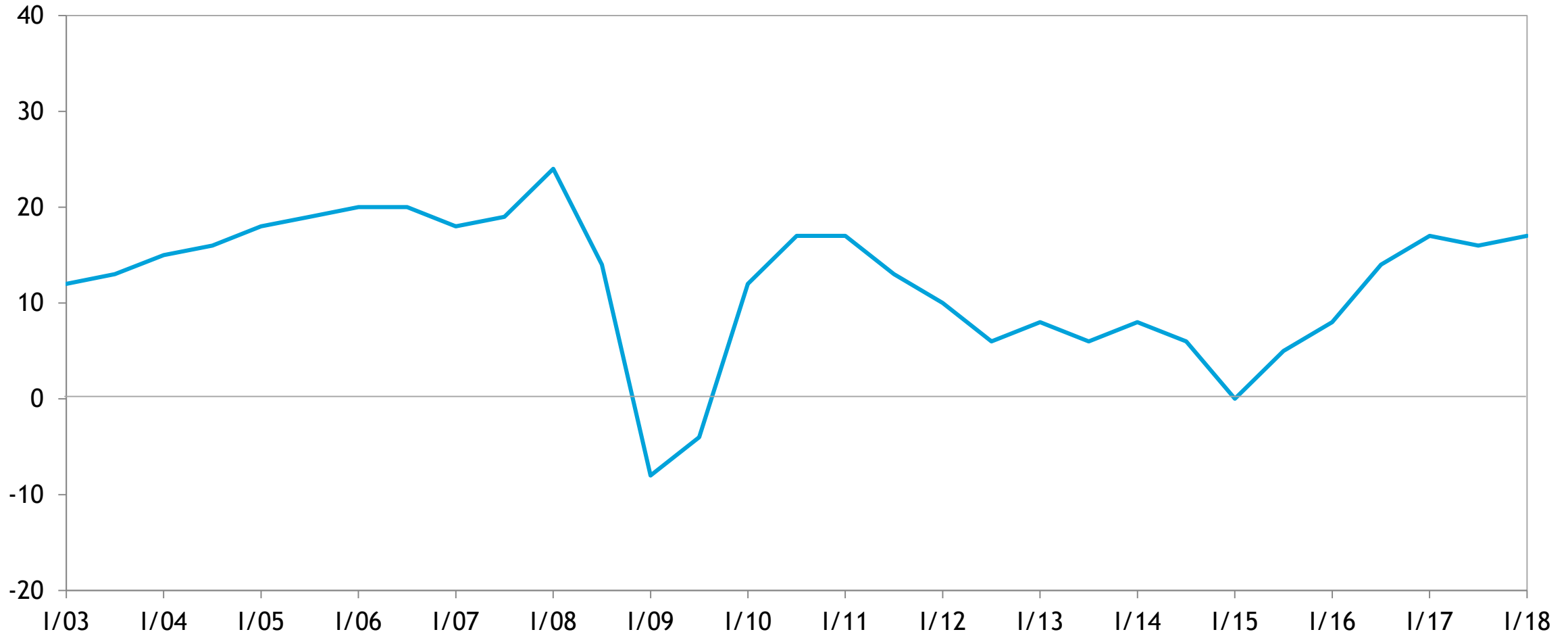
Tutkimuksen toteuttaja: **taloustutkimus oy**

Innovaatioiden, tuotannon ja tuotteiden kehityksen muutosodotukset, saldoluku

	Kasvaa %	Pysyy ennallaan %	Pienenee %	Saldoluku
Kaikki yritykset	31	61	8	23
Teollisuus	38	56	6	32
Rakentaminen	26	65	9	17
Kauppa	29	63	8	21
Palvelut	32	61	7	25

Tutkimuksen toteuttaja: **taloustutkimus oy**

Henkilöstön määrän muutosodotukset, saldoluku

Tutkimuksen toteuttaja: **taloustutkimus oy**

Henkilöstön määrän muutosodotukset

	Kasvaa %	Pysyy ennallaan %	Pienenee %	Saldoluku
Kaikki yritykset	23	71	6	17
Teollisuus	35	58	7	28
Rakentaminen	29	64	7	22
Kauppa	19	74	7	12
Palvelut	22	72	6	16

Tutkimuksen toteuttaja: **taloustutkimus oy**

Yritysten liiketoiminta ulkomailla*, %

	Kaikki yritykset	Teollisuus	Rakentaminen	Kauppa	Palvelut
Vientiä tai liiketoimintaa ulkomailla	22	47	11	27	19
Viennin tai liiketoiminnan muodot yrityksillä, joilla on vientiä tai liiketoimintaa ulkomailla					
Suoraa vientiä	54	78	42	59	46
Lisensointi- tai franchising-toimintaa	7	11	12	3	6
Palkka- tai sopimusvalmistusta	8	12	9	13	5
Ulkomainen yhteisyritys tai tytäryritys	15	16	11	15	14
Muu	35	16	38	28	44

*/Vastaaajat ovat voineet valita useamman kuin yhden vaihtoehdon

Tutkimuksen toteuttaja: **taloustutkimus oy**

Suoraa vientiä harjoittavien yritysten odotukset viennin arvon muutoksesta

	Kasvaa %	Pysyy ennallaan %	Pienenee %	Saldoluku
Kaikki yritykset	61	35	4	57
Teollisuus	64	34	2	62
Rakentaminen	69	25	6	63
Kauppa	58	35	7	51
Palvelut	60	37	3	57

Tutkimuksen toteuttaja: **taloustutkimus oy**

Tuontiyritysten osuus, % pk-yrityksistä

	Kaikki yritykset	Teollisuus	Rakentaminen	Kauppa	Palvelut
Suoraa tuontia	19	43	11	45	10

Tutkimuksen toteuttaja: **taloustutkimus oy**

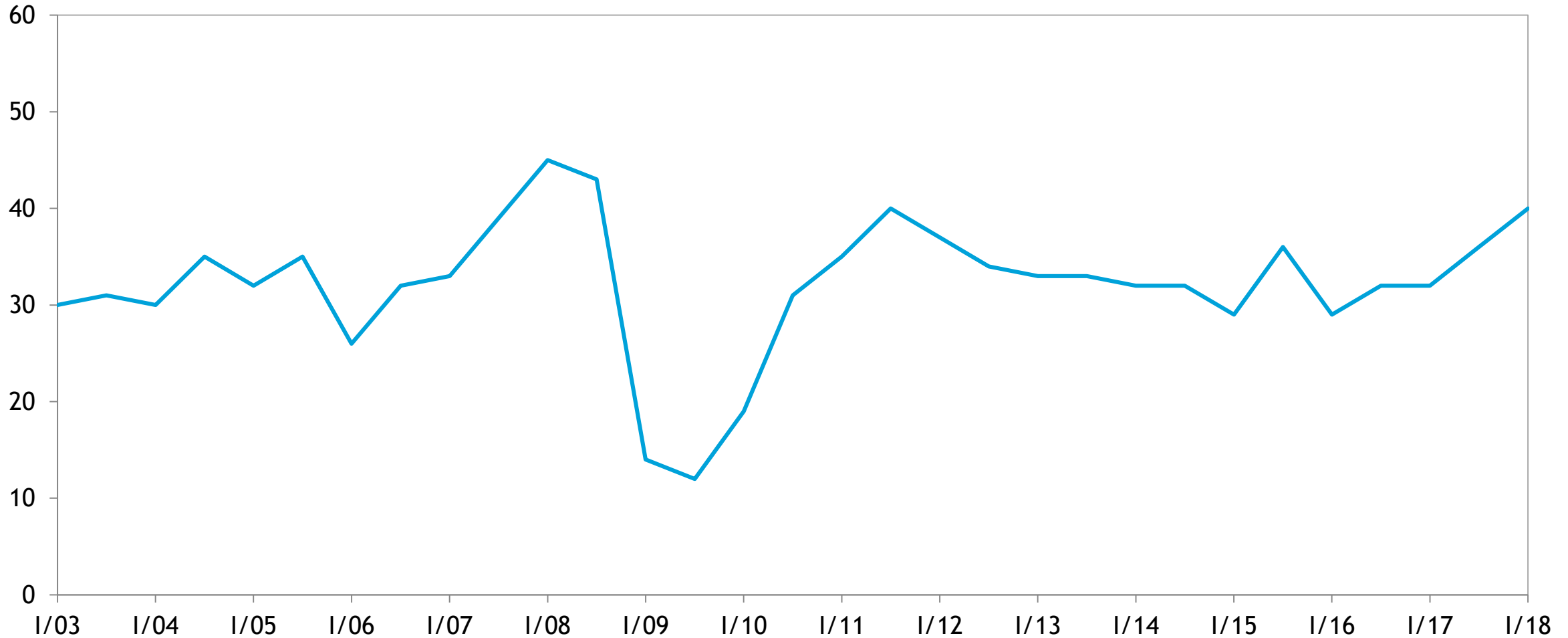

Tuontiyritysten odotukset tuonnin arvon muutoksesta

	Kasvaa %	Pysyy ennallaan %	Pienenee %	Saldoluku
Kaikki yritykset	40	49	11	29
Teollisuus	33	53	10	23
Rakentaminen	48	38	11	37
Kauppa	45	43	9	36
Palvelut	32	52	13	19

Tutkimuksen toteuttaja: **taloustutkimus oy**

Tuotantokustannusten muutosodotukset, saldoluku

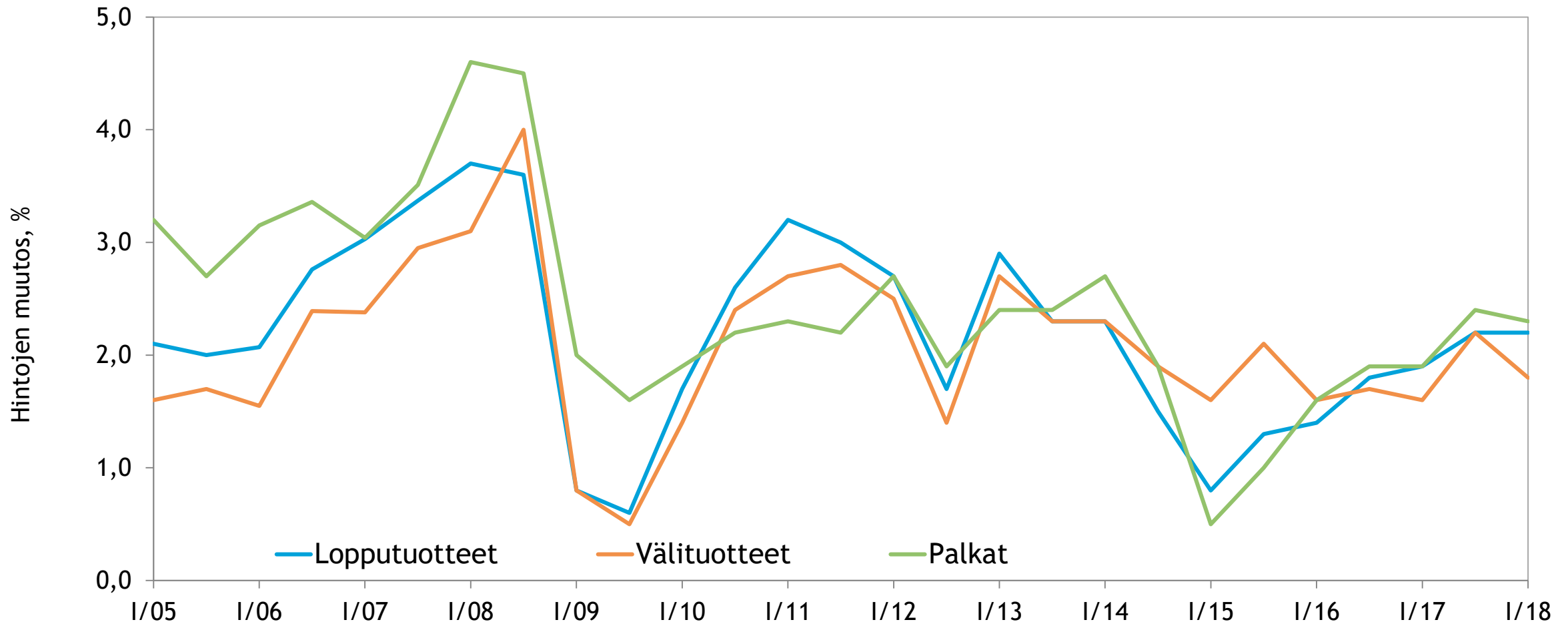
Tutkimuksen toteuttaja: **taloustutkimus oy**

Tuotantokustannusten muutosodotukset

	Kasvaa %	Pysyy ennallaan %	Pienenee %	Saldoluku
Kaikki yritykset	45	50	5	40
Teollisuus	55	42	3	52
Rakentaminen	53	42	5	48
Kauppa	47	48	5	42
Palvelut	40	55	5	35

Tutkimuksen toteuttaja: **taloustutkimus oy**

Inflaatio-odotukset, hintojen muutos-%

Tutkimuksen toteuttaja: **taloustutkimus oy**

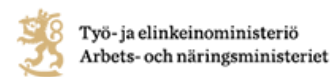
Odotukset inflaation tasosta, %

	Lopputuotteet	Välituotteet	Palkat
Kaikki yritykset	2,2	1,8	2,3
Teollisuus	1,7	2,8	1,9
Rakentaminen	3,0	2,7	1,6
Kauppa	1,8	2,0	2,0
Palvelut	2,2	1,3	2,7

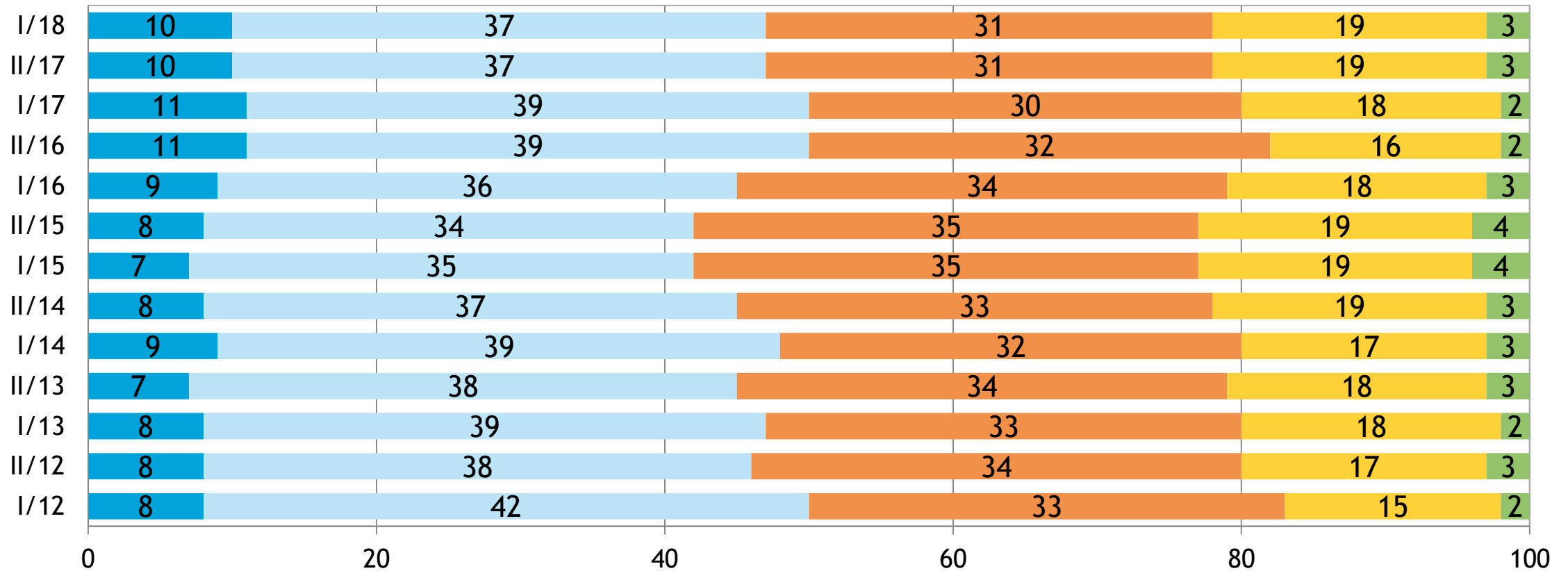
Tutkimuksen toteuttaja: **taloustutkimus oy**

Kehittyminen ja kansainvälistyminen

Tutkimuksen toteuttaja: **taloustutkimus oy**

Kasvuhakuisuuden kehitys, % pk-yrityksistä

■ Voimakkaasti kasvuhakuinen ■ Kasvaa mahdollisuuksien mukaan ■ Säilyttää asemat ■ Ei kasvutavoitetta ■ Toiminta loppuu vuoden aikana

Tutkimuksen toteuttaja: **taloustutkimus oy**

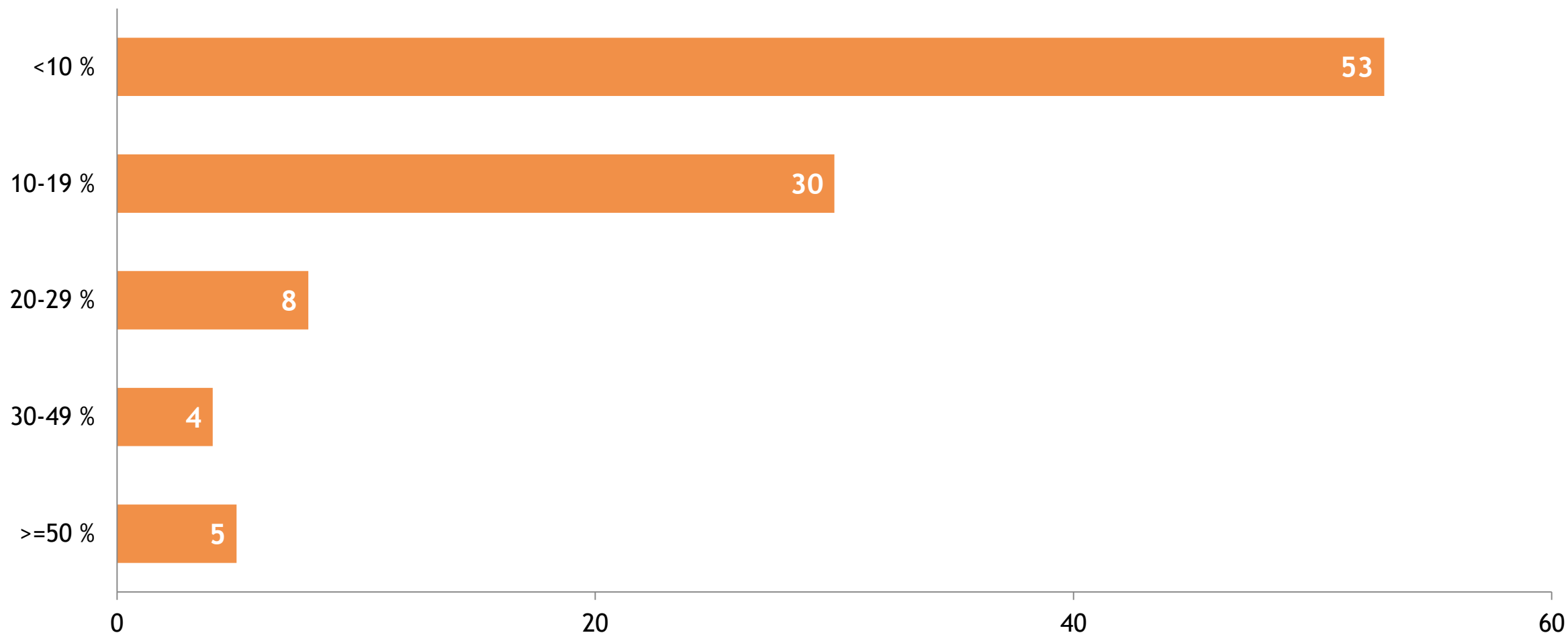
Kasvuhakuisuus, %

	Voimakkaasti kasvuhakuiset	Kasvuhakuiset	Asemansa säilyttäjät	Ei kasvutavoitetta	Toimintansa lopettavat
Kaikki yritykset	10	37	31	19	3
Toimialoittain					
Teollisuus	15	46	26	12	2
Rakentaminen	7	38	32	22	2
Kauppa	11	37	39	10	3
Palvelut	10	36	30	22	3
Kokoluokittain					
alle 5 henkilöä	6	32	30	27	4
5-9 henkilöä	11	42	37	9	1
10-19 henkilöä	16	51	26	7	0
20-49 henkilöä	20	43	33	4	0
yli 50 henkilöä	23	53	22	1	0
Perustamisvuoden mukaan					
ennen 1990	6	35	37	18	3
1990-1999	7	34	34	22	3
2000-2009	9	35	31	23	3
2010-	15	43	26	15	2

Tutkimuksen toteuttaja: **taloustutkimus oy**

Liikevaihdon kasvutavoite vuonna 2017, %

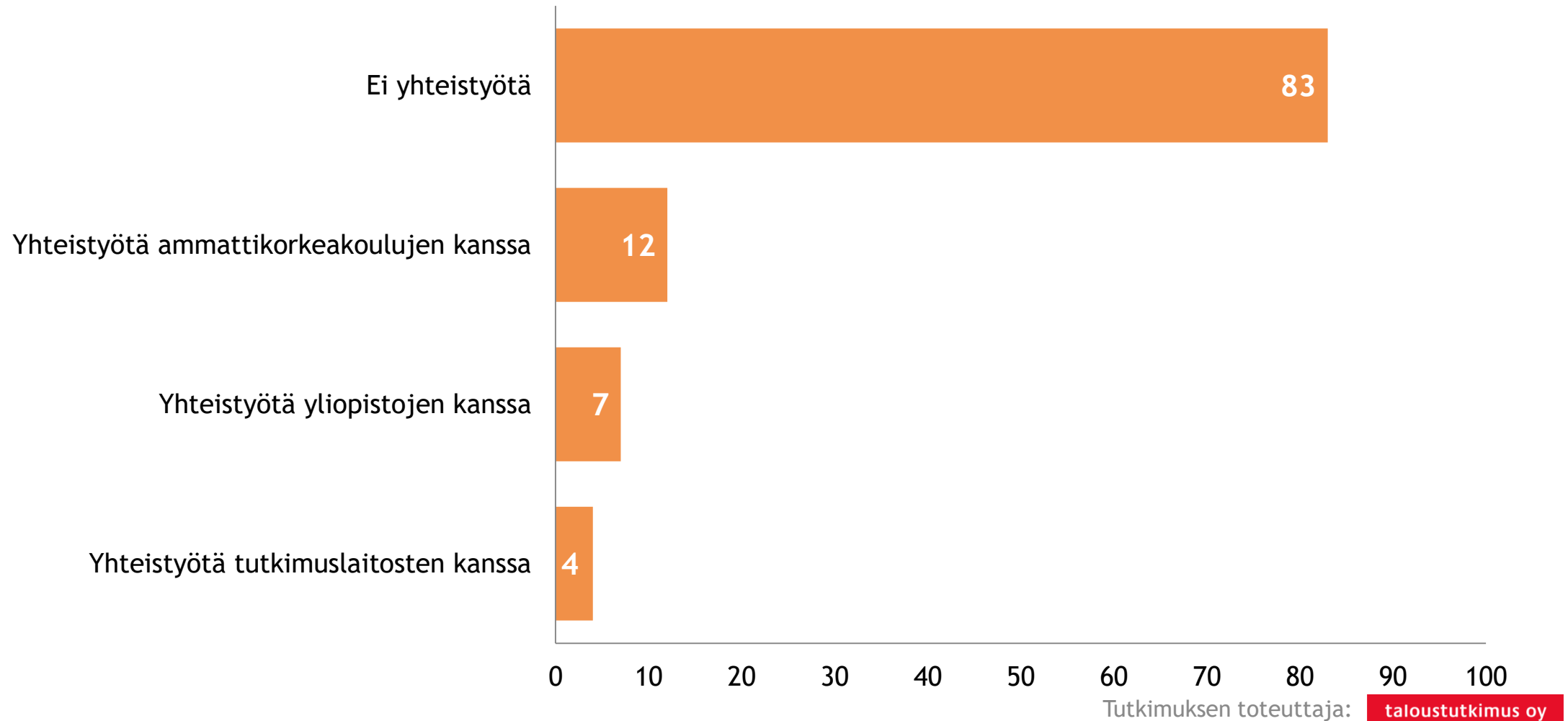
Tutkimuksen toteuttaja: **taloustutkimus oy**

Yritysten tekemät uusiutumistoimet, %

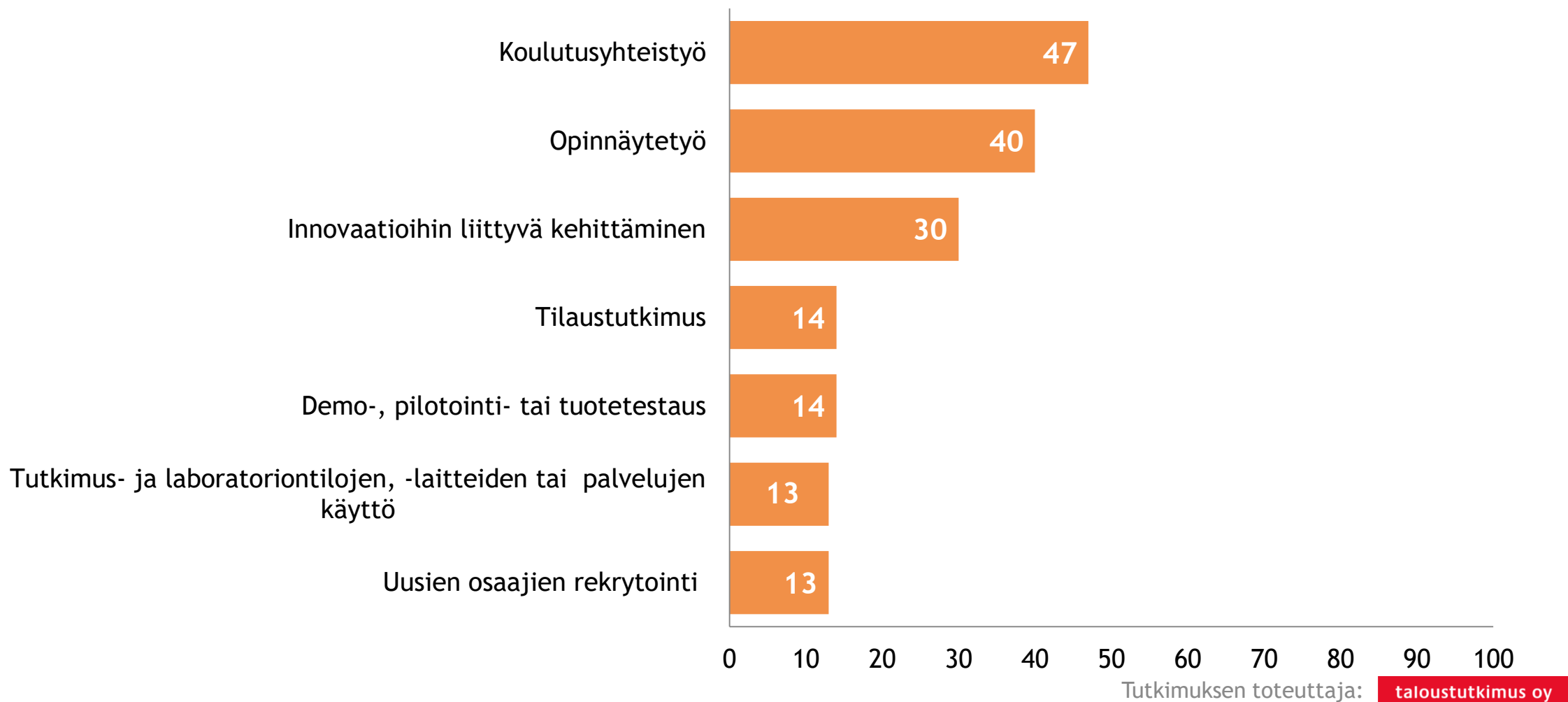
	Kaikki yritykset	Teollisuus	Rakentaminen	Kauppa	Palvelut
Investoinnit	76	77	77	74	76
Uuden henkilöstön palkkaaminen	40	53	50	38	35
Henkilöstön koulutus	58	52	57	56	60
Työn organisointi uudella tavalla	52	57	51	54	51
Uusien tuotteiden tai palveluiden lanseeraaminen	36	41	19	47	37
Laajentuminen uusille markkinoille	25	35	22	23	24
Uusien teknologioiden käyttöönotto	24	25	18	24	26
Uusien liiketoimintamallien käyttöönotto	20	15	15	24	21
Toiminnan laajentaminen uusille toimialoille	17	13	19	15	17

Tutkimuksen toteuttaja: **taloustutkimus oy**

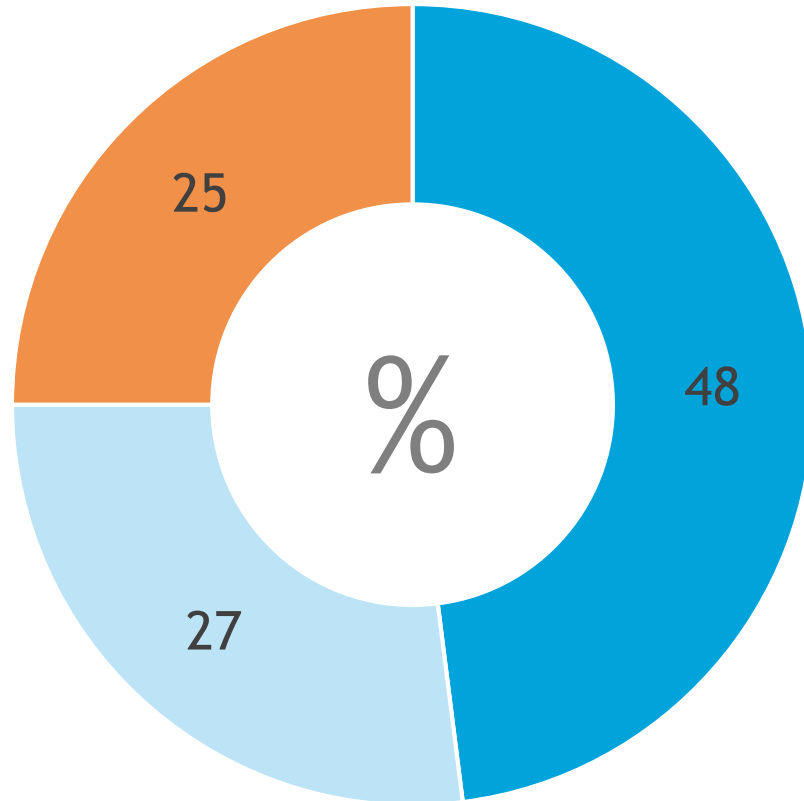
Yhteistyö korkeakoulujen ja tutkimuslaitosten kanssa, %

Yhteistyön muoto korkeakoulujen ja tutkimuslaitosten kanssa, %

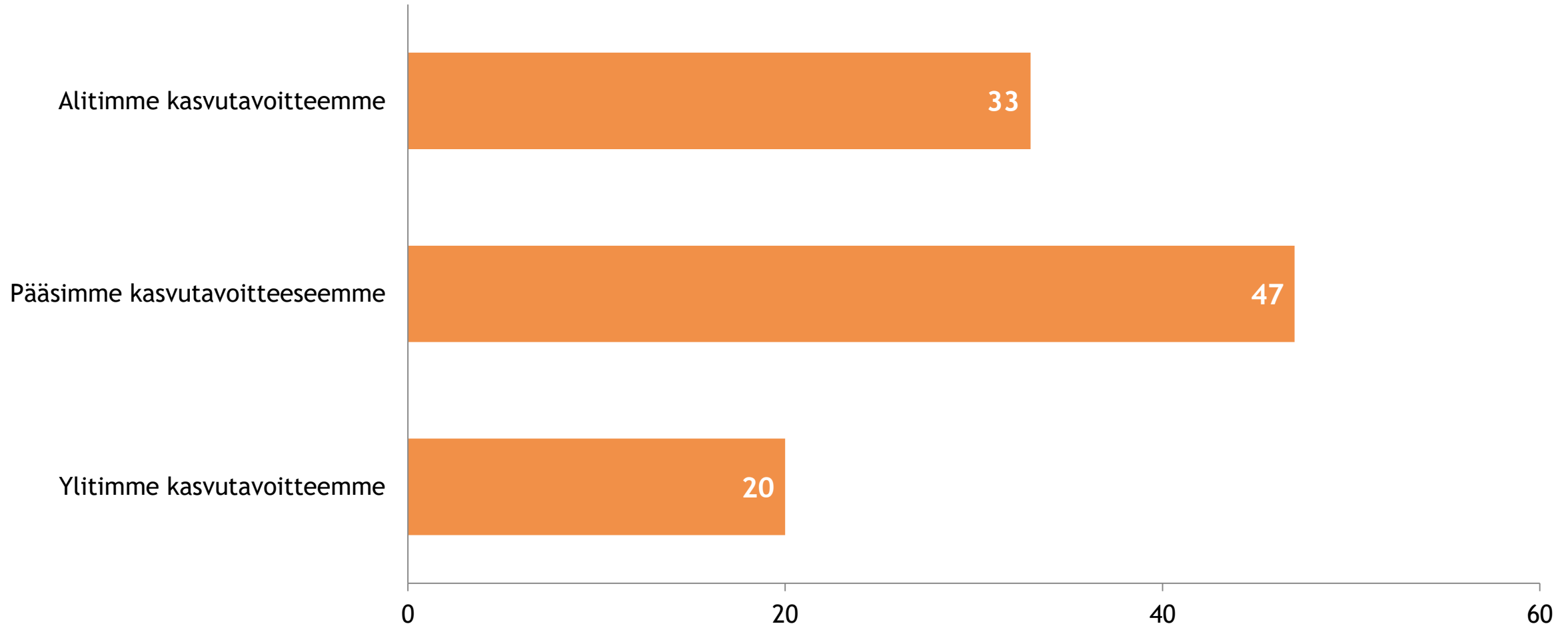
Viennin osuus kokonaisliikevaihdosta, %

- Alle 9 %
- 10-49 %
- 50 % tai enemmän

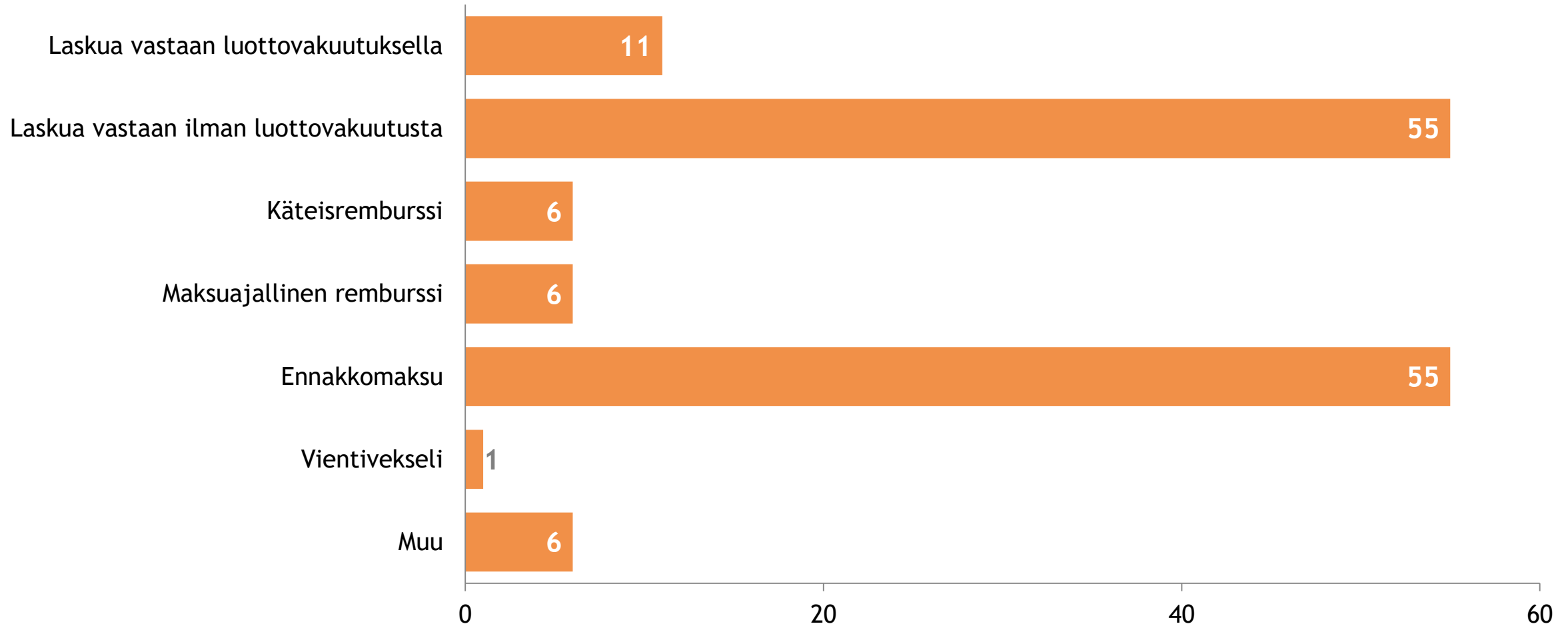
Tutkimuksen toteuttaja: **taloustutkimus oy**

Kansainvälisessä kasvussa onnistuminen, %

Tutkimuksen toteuttaja: **taloustutkimus oy**

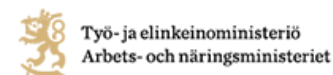
Vientikaupan rahoitusinstrumenttien käyttö, %

Tutkimuksen toteuttaja: **taloustutkimus oy**

Toimintaympäristö

Tutkimuksen toteuttaja: **taloustutkimus oy**

Ulkoisen rahoituksen yleisyys, %

Toimialoittain					
	Kaikki yritykset	Teollisuus	Rakentaminen	Kauppa	Palvelut
On lainaa rahoituslaitoksista	45	58	55	49	39
Kokoluokittain					
	alle 5 henkilöä	5-9 henkilöä	10-19 henkilöä	20-49 henkilöä	yli 50 henkilöä
On lainaa rahoituslaitoksista	37	53	59	59	63

Tutkimuksen toteuttaja: **taloustutkimus oy**

Syyt miksi ei saanut tai on jättänyt hakematta rahoitusta, %

	Toimialoittain				
	Kaikki yritykset	Teollisuus	Rakentaminen	Kauppa	Palvelut
Rahan korkea hinta	10	9	5	12	10
Kireät vakuusvaatimukset	31	37	46	31	27
Rahoituksen huono yleinen saatavuus	11	5	11	6	13
Vientisaatavien vakuuttamisen vaikeus	1	8	0	0	1
Laina-ajan lyhyys	2	2	6	1	2
Korkea oman pääoman vaatimus	12	12	13	9	13
Muu syy	32	27	19	41	34

Tutkimuksen toteuttaja: **taloustutkimus oy**

Ulkoisen rahoituksen ottamisaikomukset, %

Toimialoittain					
	Kaikki yritykset	Teollisuus	Rakentaminen	Kauppa	Palvelut
Aikoo ottaa rahoitusta	24	33	29	24	21
Kokoluokittain					
	alle 5 henkilöä	5-9 henkilöä	10-19 henkilöä	20-49 henkilöä	yli 50 henkilöä
Aikoo ottaa rahoitusta	17	29	37	37	45

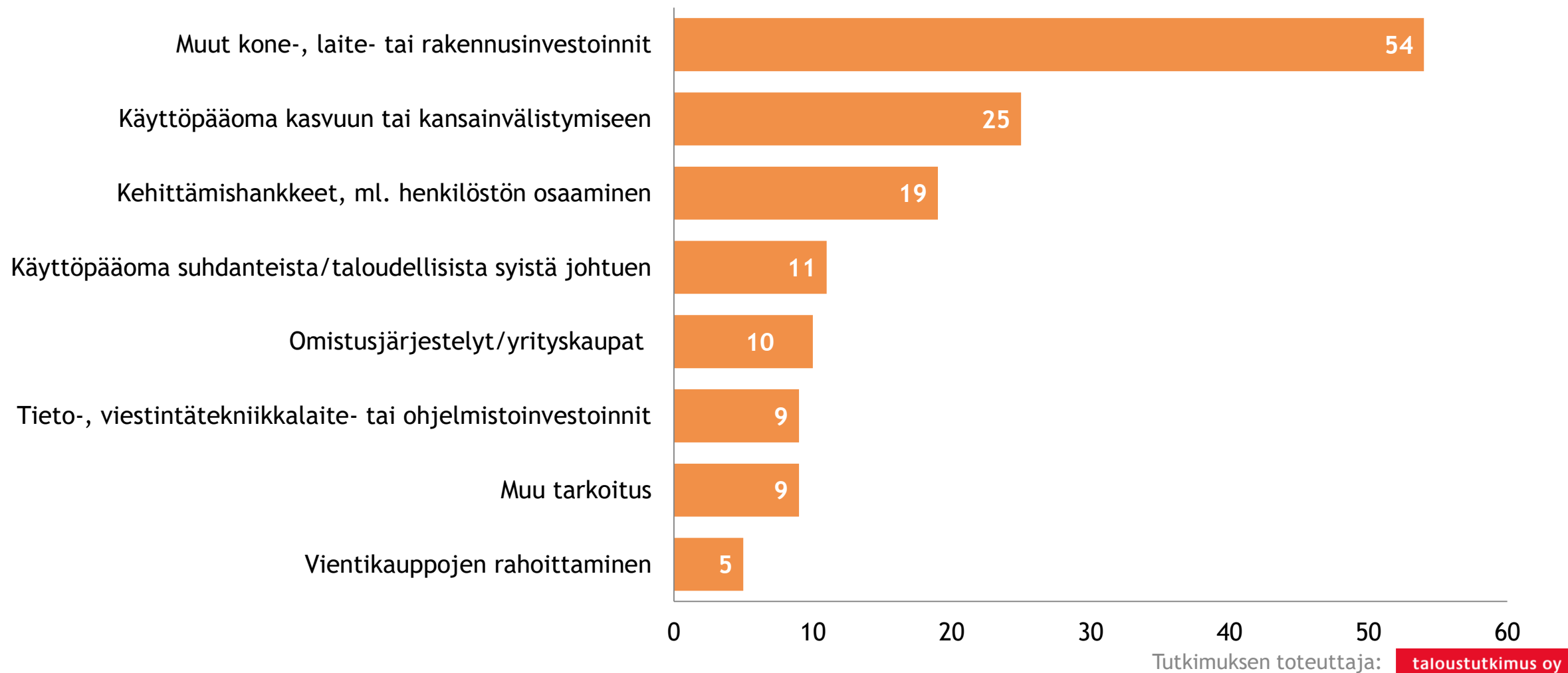
Tutkimuksen toteuttaja: **taloustutkimus oy**

Ulkoisen rahoituksen aiotut lähteet toimialoittain, %

	Kaikki yritykset	Teollisuus	Rakentaminen	Kauppa	Palvelut
Pankki	73	82	78	82	67
Rahoitusyhtiö	30	28	34	21	32
Finnvera	22	34	17	25	20
ELY-keskus	13	30	8	8	13
Tekes	14	23	8	10	15
Yksityinen henkilösijoittaja	11	6	4	10	15
Pääomasijoitusyhtiö	8	11	5	5	10
Vakuutusyhtiö	4	5	3	3	4
Teollisuussijoitus/ Finnveran Aloituserahasto Vera	1	1	1	0	1
Joukkorahoitus	3	5	2	3	4
Velkakirjat	1	3	1	1	0
Listautuminen	0	0	0	0	1

Tutkimuksen toteuttaja: **taloustutkimus oy**

Ulkoisen rahoituksen käyttötarkoitus, % yrityksistä, jotka aikovat ottaa rahoitusta seuraavan 12 kuukauden aikana

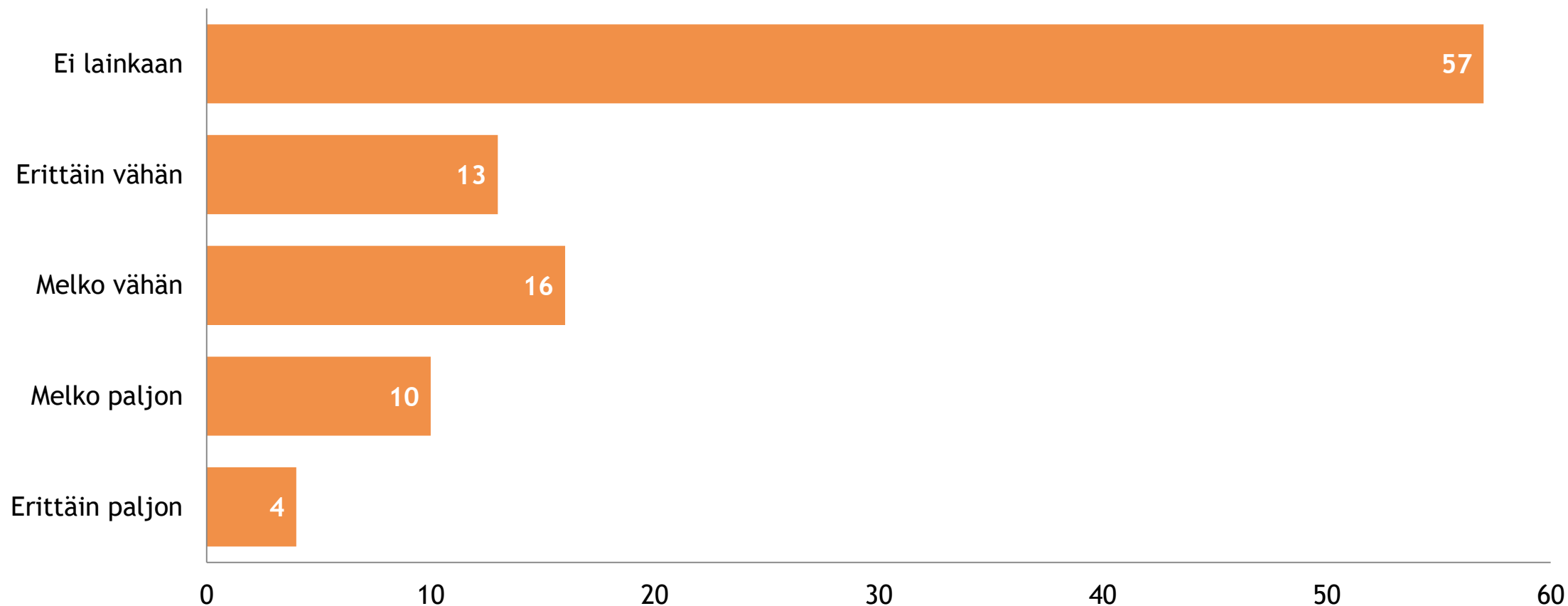
Ulkoisen rahoituksen tärkein aiottu käyttötarkoitus toimialoittain, % *

	Kaikki yritykset	Teollisuus	Rakentaminen	Kauppa	Palvelut
Tieto- ja viestintäteknikkalaitte/ohjelmistot	9	7	6	3	12
Muut koneet- ja laitteet/rakennusinvestoinnit	54	63	63	43	53
Kehittämishankkeisiin, ml. henkilöstön osaaminen	19	20	10	12	23
Käyttöpääomaksi kasvuun tai kansainvälistymiseen	25	31	17	38	23
Käyttöpääomaksi suhdanteista/taloudellisista syistä johtuen	11	6	13	16	9
Omistusjärjestelyt/yrityskaupat	10	12	10	9	9
Vientikauppojen rahoittaminen	5	10	4	6	3
Muu tarkoitus	9	6	12	7	9

*/ Vastajaat ovat voineet valita useamman kuin yhden vaihtoehdon.

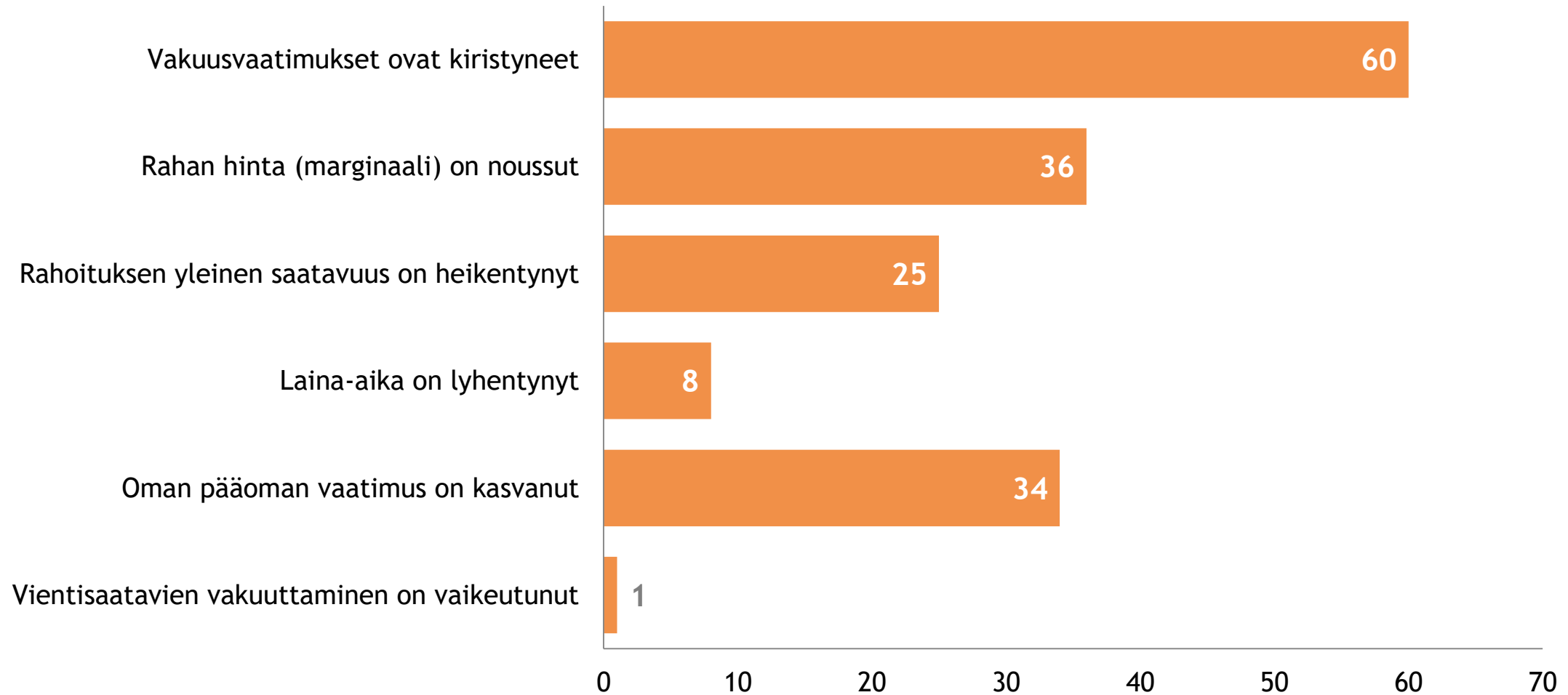
Tutkimuksen toteuttaja: **taloustutkimus oy**

Rahoittajien luottopolitiikan kiristymisen viimeisen 12 kuukauden aikana, %

Tutkimuksen toteuttaja: **taloustutkimus oy**

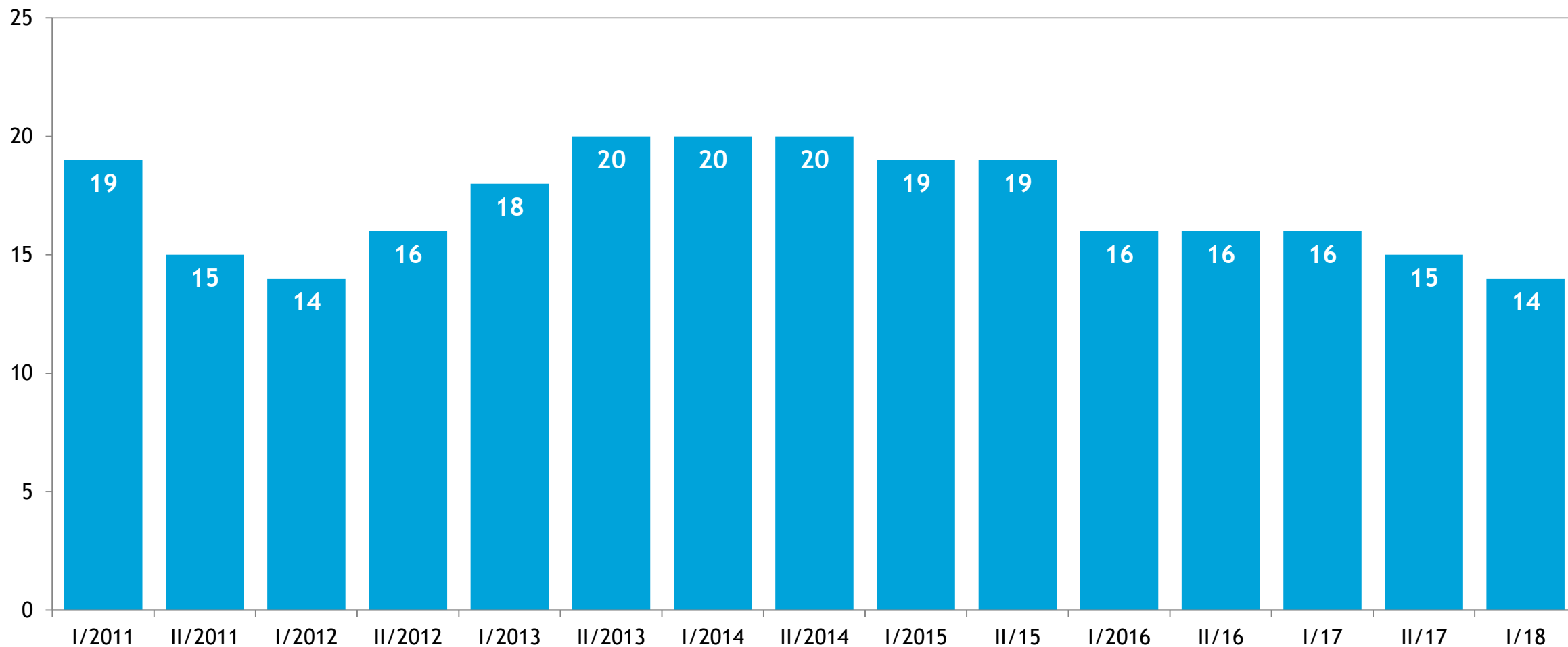
Miten luottopolitiikka on kiristynyt, %

Tutkimuksen toteuttaja: **taloustutkimus oy**

Pk-yritysten omat maksuvaikeudet viimeisen 3 kuukauden aikana, %

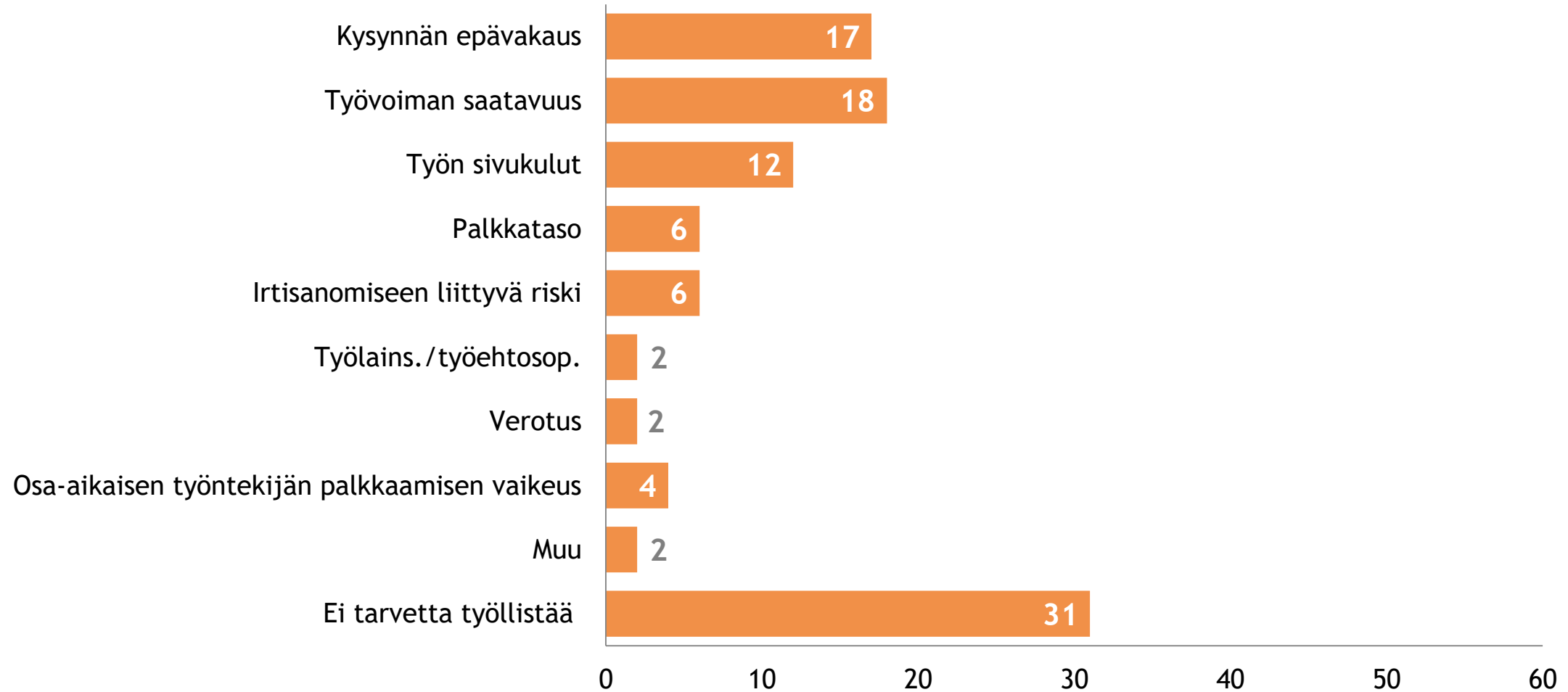
Tutkimuksen toteuttaja: **taloustutkimus oy**

Yritysten omat maksuvaikeudet, %

Toimialoittain					
	Kaikki yritykset	Teollisuus	Rakentaminen	Kauppa	Palvelut
Yrityksellä maksuvaikeuksia viim. 3 kk aikana	14	16	14	17	13
Kasvuhakuisuuden mukaan					
	Voimakkaasti kasvuhakuiset	Kasvuhakuiset	Asemansa säilyttäjät	Ei kasvutavoitteita	Toimintaansa lopettavat
Yrityksellä maksuvaikeuksia viim. 3 kk aikana	16	14	14	11	18
Kokoluokittain					
	alle 5 henkilöä	5-9 henkilöä	10-19 henkilöä	20-49 henkilöä	yli 50 henkilöä
Yrityksellä maksuvaikeuksia viim. 3 kk aikana	14	14	14	12	8
Perustamisvuoden mukaan					
	ennen 1990	1990-1999	2000-2009	2010 jälkeen	
Yrityksellä maksuvaikeuksia viim. 3 kk aikana	13	13	15	14	

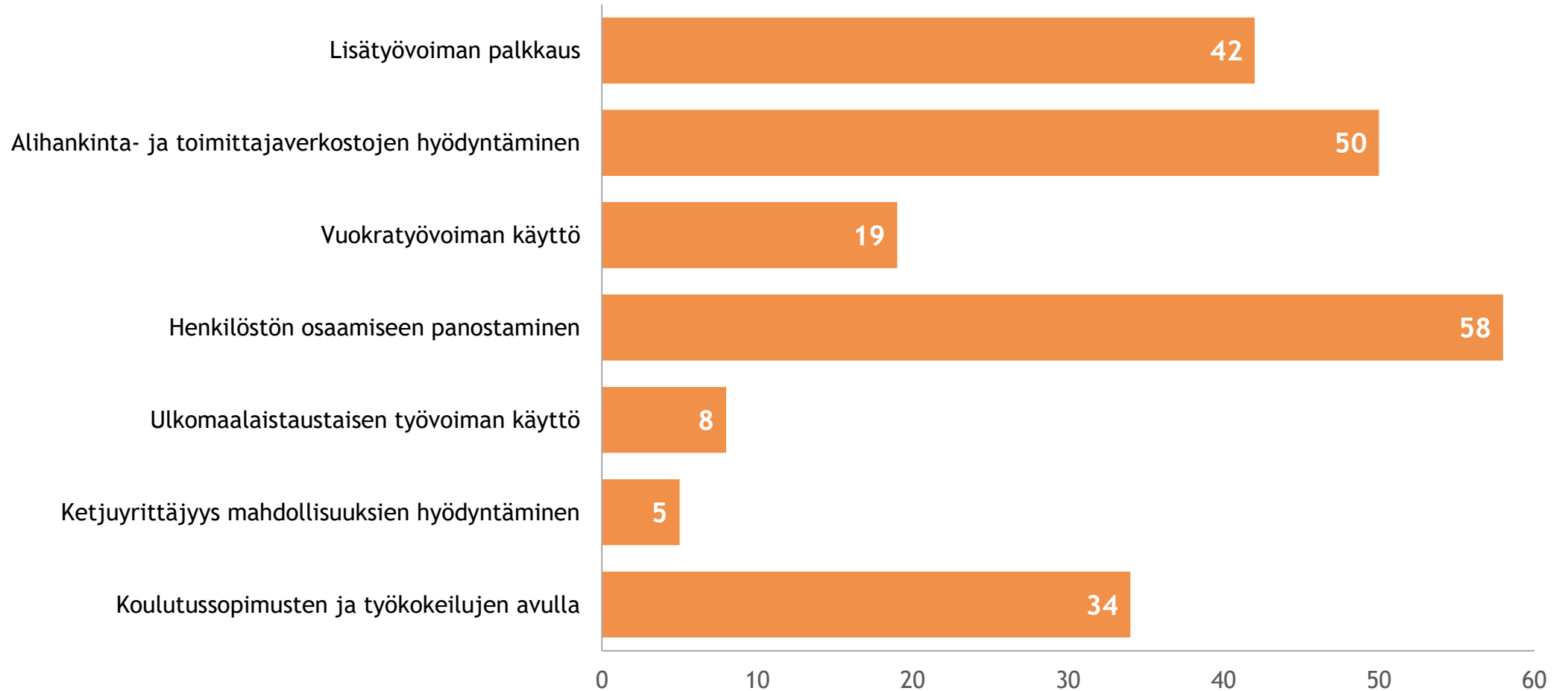
Tutkimuksen toteuttaja: **taloustutkimus oy**

Työllistämisen pahin este, % pk-yrityksistä

Tutkimuksen toteuttaja: **taloustutkimus oy**

Keinot varmistaa osaavan työvoiman saanti, %

Tutkimuksen toteuttaja: **taloustutkimus oy**

Yrityksen työllistämisen pahin este toimialoittain, %

	Kaikki yritykset	Teollisuus	Rakentaminen	Kauppa	Palvelut
Ei tarvetta työllistää	31	24	21	32	35
Pahin este niissä yrityksissä, joissa tarvetta työllistää					
Kysynnän epävakaus	17	21	20	16	16
Palkkataso	6	6	3	9	5
Työn sivukulut	12	10	15	12	11
Irtisanomiseen liittyvä riski	6	8	7	8	5
Muu lainsäädäntö tai työehtosopimus	2	2	2	2	3
Työvoiman saatavuus	18	25	26	13	17
Verotus	2	0	2	2	1
Osa-aikaisen työntekijän palkkaamisen vaikeus	4	1	4	4	4
Muu	2	1	1	1	3

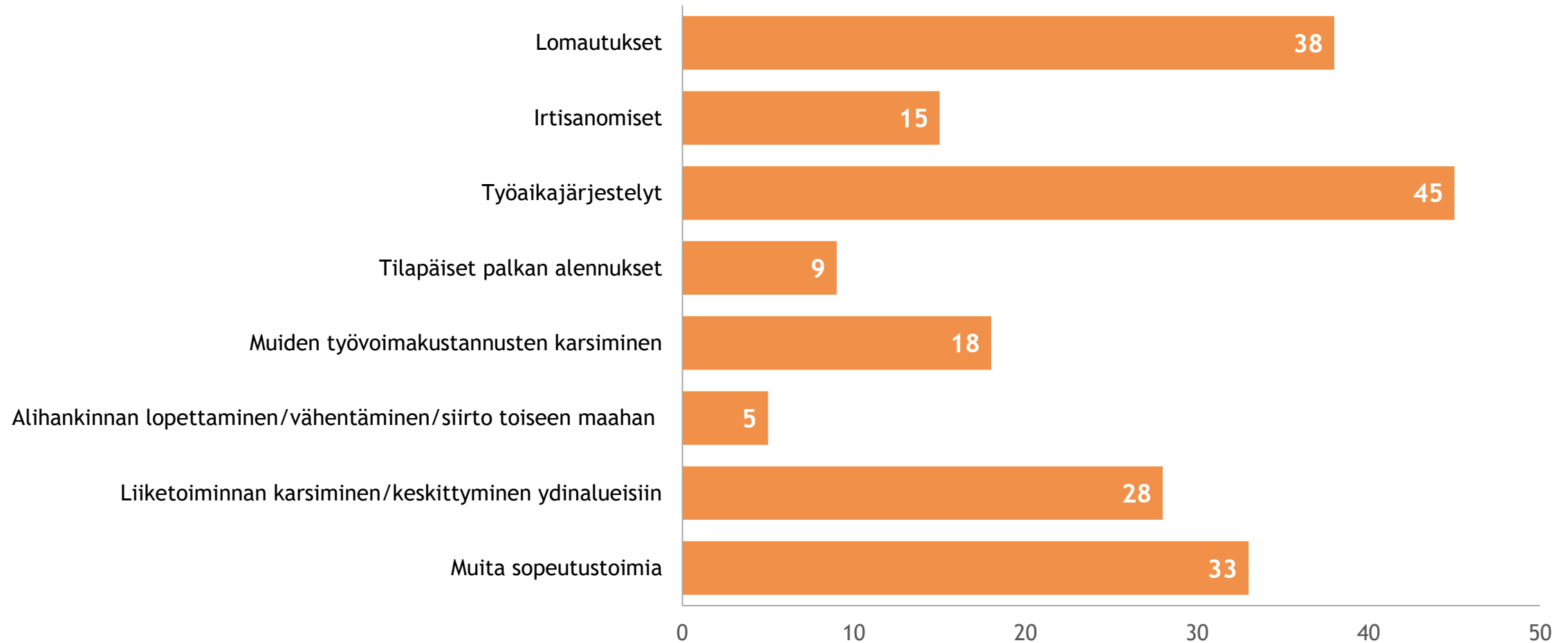
Tutkimuksen toteuttaja: **taloustutkimus oy**

Osaavan työvoiman saatavuuden vaikutus, %

	Kaikki yritykset	Teollisuus	Rakentaminen	Kauppa	Palvelut
On kasvun merkittävä este	14	12	19	9	14
Rajoittaa jossain määrin kasvua	39	45	51	34	37
Yritys saa riittävästi osaavaa työvoimaa	47	44	29	58	49

Tutkimuksen toteuttaja: **taloustutkimus oy**

Pk-yritysten suunnittelemat sopeuttamistoimet, % pk-yrityksistä, jotka suunnittelevat tekevänsä toimia

Tutkimuksen toteuttaja: **taloustutkimus oy**

Pk-yritysten suunnittelemat sopeuttamistoimet toimialoittain, %

	Kaikki yritykset	Teollisuus	Rakentaminen	Kauppa	Palvelut
Suunnittelemassa sopeuttamistoimia	15	16	18	16	13
Sopeuttamistoimet yrityksissä, jotka ovat suunnittelemassa					
Lomautukset	38	68	56	37	27
Irtisanomiset	15	17	17	17	13
Työaikajärjestelyt	45	54	32	46	49
Tilapäiset palkan alennukset	9	11	4	9	10
Muiden työvoimakustannusten karsiminen	18	15	23	12	19
Alihankinnan vähentäminen tai siirtäminen	5	11	1	2	6
Liiketoiminnan karsiminen ja keskittyminen ydinalueelle	28	23	18	35	30
Muut	33	23	38	33	34

Tutkimuksen toteuttaja: **taloustutkimus oy**

Pk-yritysten suunnittelemat sopeuttamistoimet toimialoittain, %

	alle 5 henkilöä	5-9 henkilöä	10-19 henkilöä	20-49 henkilöä	yli 50 henkilöä
Suunnittelemassa sopeuttamistoimia	12	18	17	17	22
Sopeuttamistoimet yrityksissä, jotka ovat suunnittelemassa					
Lomautukset	19	51	61	65	56
Irtisanomiset	10	13	25	25	38
Työaikajärjestelyt	35	55	54	54	65
Tilapäiset palkan alennukset	14	6	3	0	0
Muiden työvoimakustannusten karsiminen	17	18	24	17	17
Alihankinnan vähentäminen tai siirtäminen	5	4	5	5	11
Liiketoiminnan karsiminen ja keskittyminen ydinalueelle	31	25	29	14	29
Muut	42	26	36	16	13

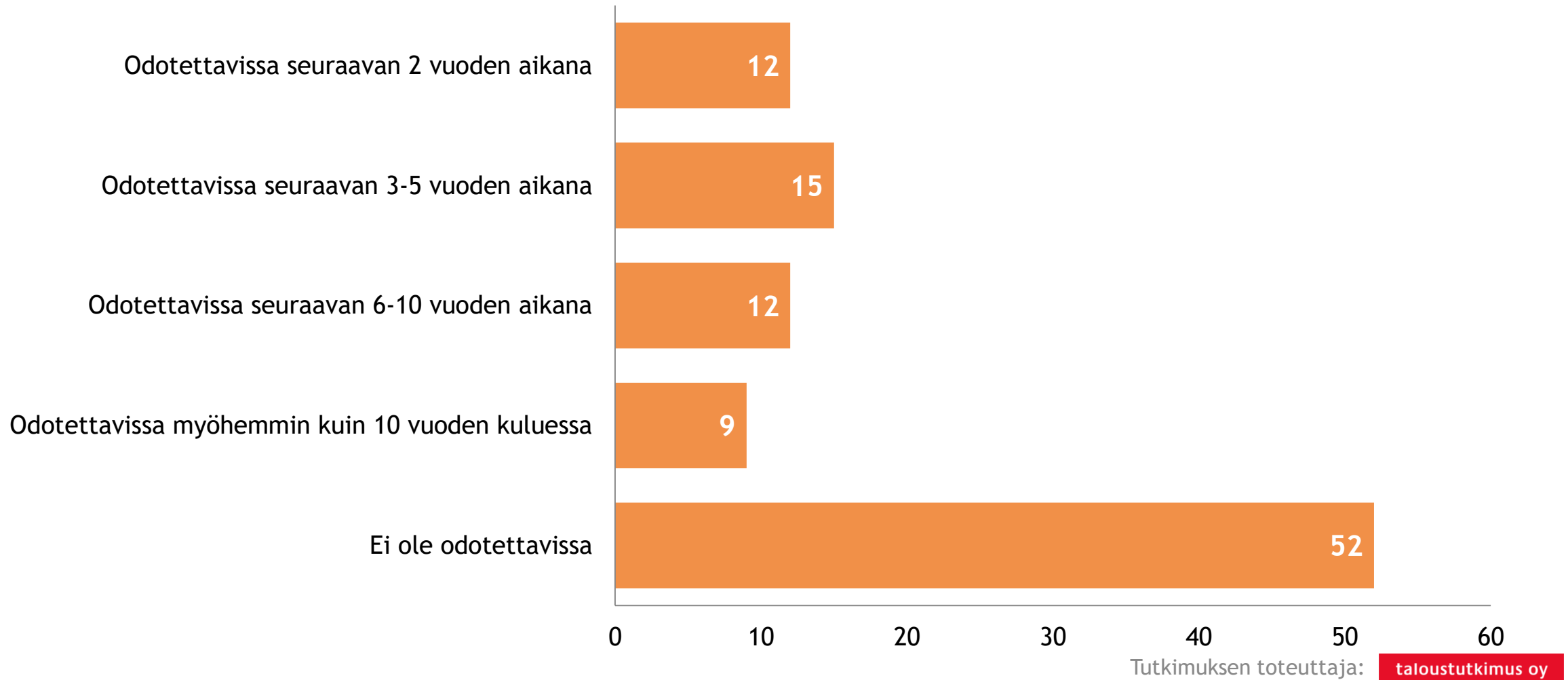
Tutkimuksen toteuttaja: **taloustutkimus oy**

Pk-yritysten pahimmat kehittämisen esteet, %

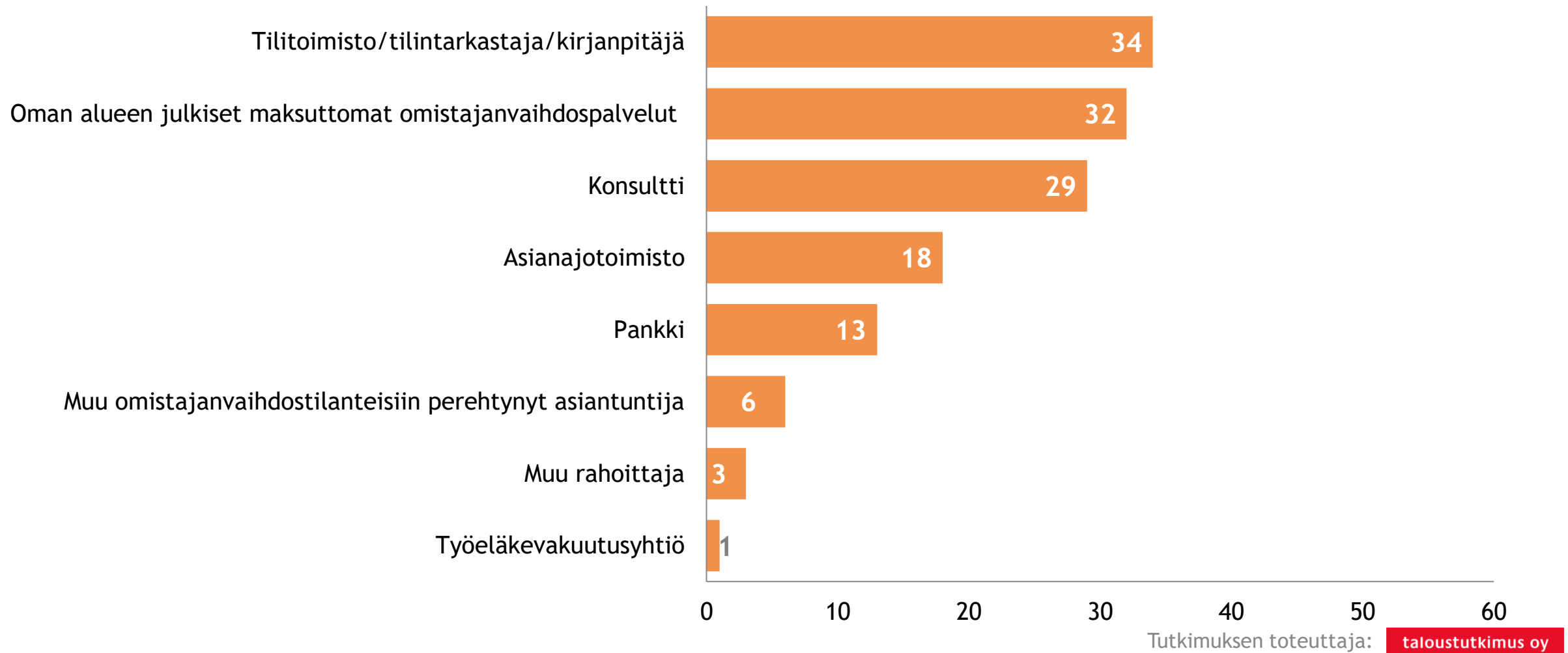
	Kaikki yritykset	Teollisuus	Rakentaminen	Kauppa	Palvelut
Yritystoiminnan sääntely	13	10	12	12	15
Kustannustaso	17	23	20	18	15
Kilpailutilanne	22	19	23	26	20
Rahoitus	9	13	7	9	8
Resurssitekijät	19	16	19	13	21
Yleinen suhdanne- /taloustilanne	15	16	14	20	13
Ei osaa sanoa	6	3	5	4	7

Tutkimuksen toteuttaja: **taloustutkimus oy**

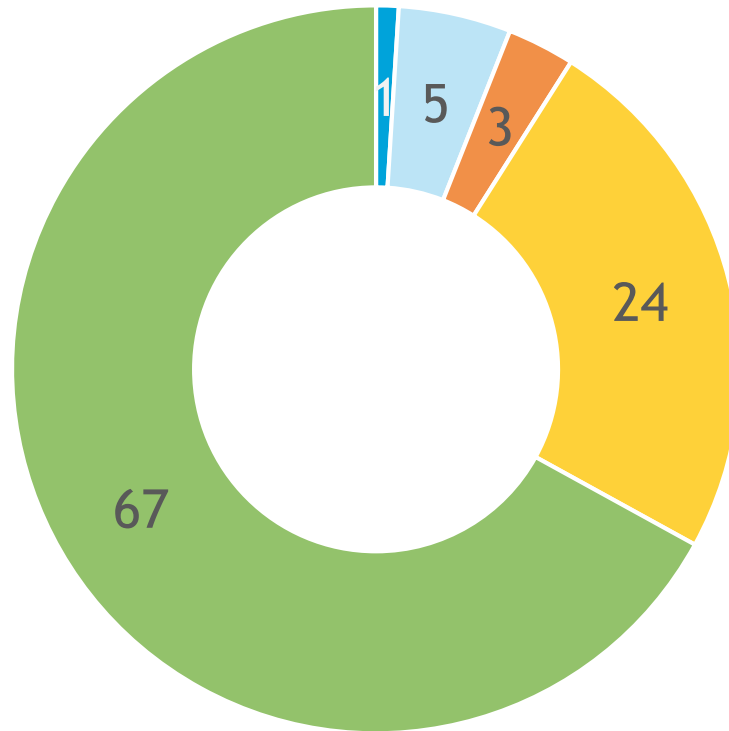
Pk-yritysten suunnittelemat omistajanvaihdokset, %

Omistajanvaihdoksia suunnittelevien pk-yritysten avun lähteet, %

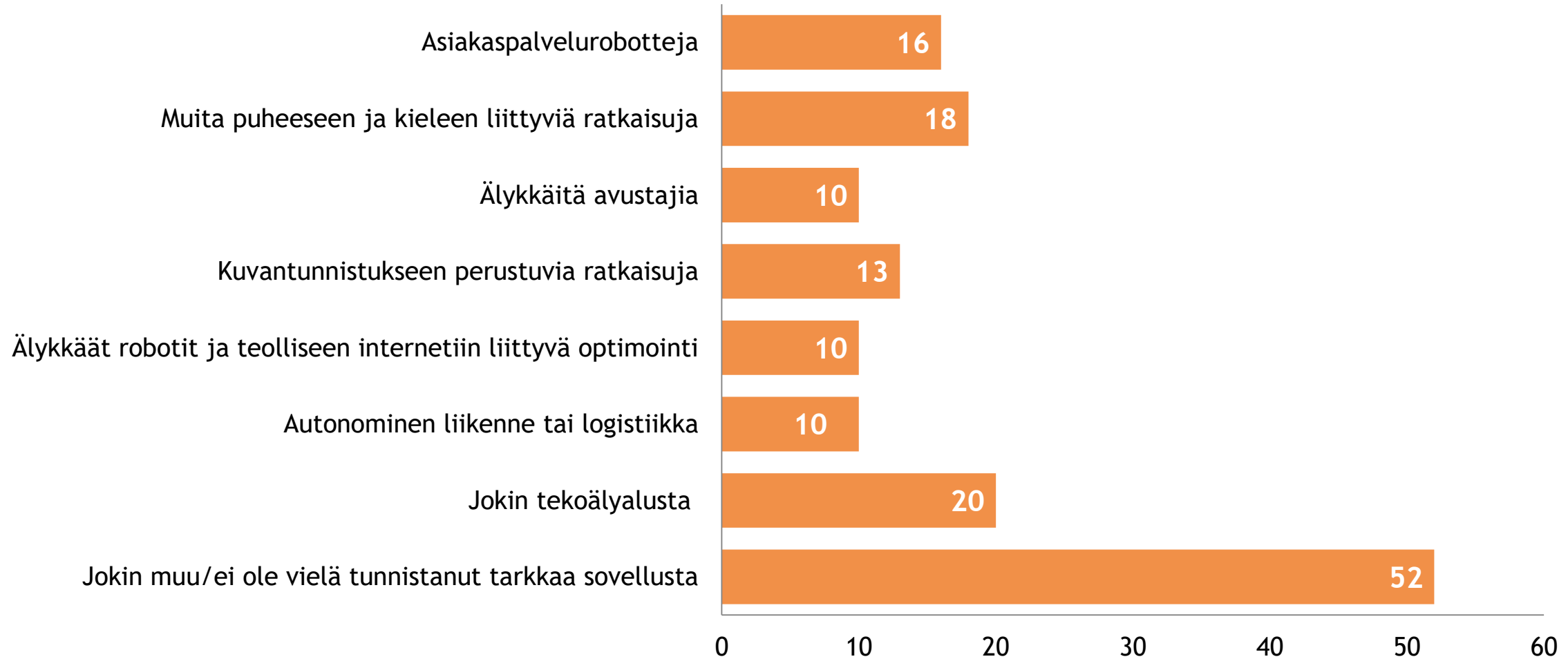
Tekoälyn hyödyntäminen pk-yrityksissä, %

- Tekoälyä käytetään laajasti
- Tekoäly on käytössä eräissä toiminnoissa
- Kokeilee tai pilotoi tekoälyä
- Ei käytä, mutta asiaa tutkitaan
- Ei käytä

Tutkimuksen toteuttaja: **taloustutkimus oy**

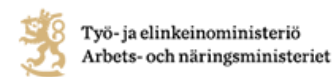
Millaista tekoälyä pk-yritykset hyödyntävät, %

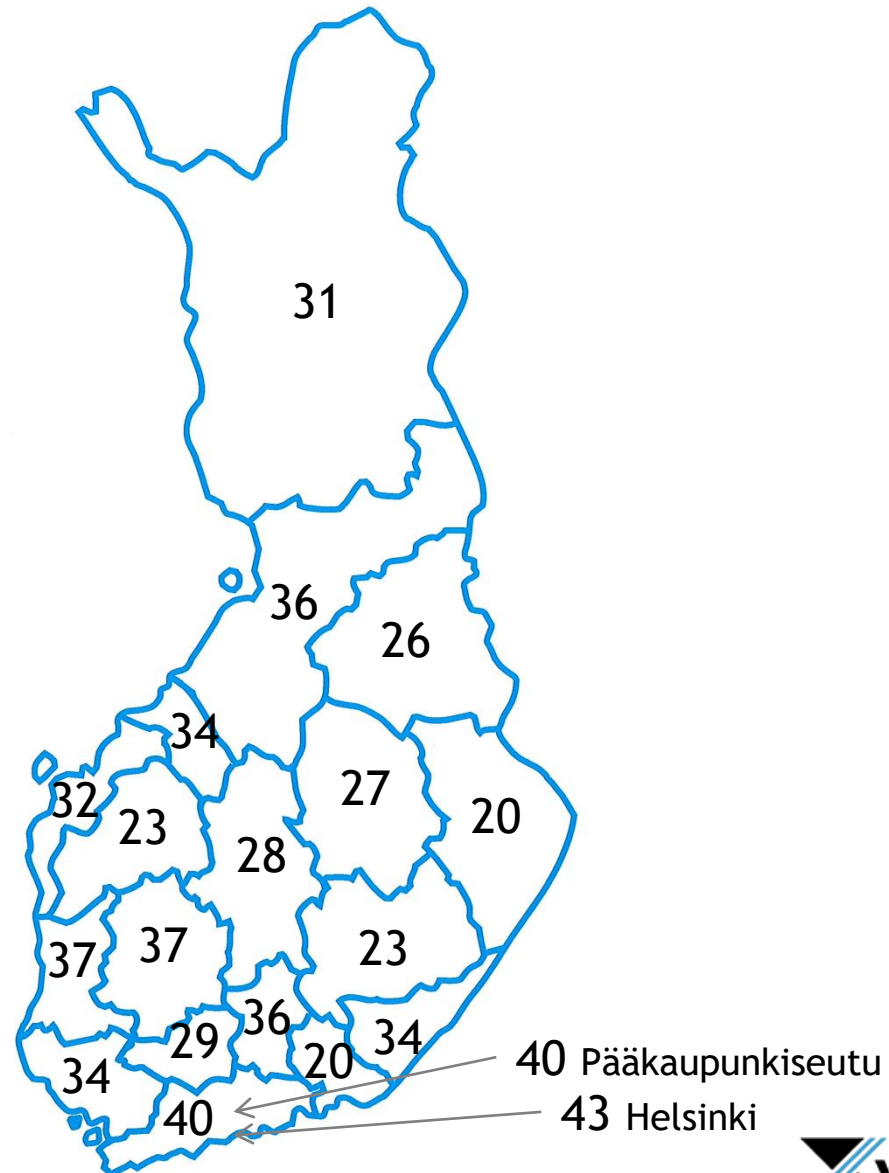
Tutkimuksen toteuttaja: **taloustutkimus oy**

Yhteenveto alueellisista tuloksista

Tutkimuksen toteuttaja: **taloustutkimus oy**

Suhdannenäkymät alueittain

Tutkimuksen toteuttaja: **taloustutkimus oy**

Suhdannenäkymät alueittain 1/2

	Yleiset suhdannenäkymät	Liikevaihto	Henkilökunnan määrä	Investointien arvo	Vientiyritysten odotukset viennin arvosta
Helsinki	43	45	25	12	50
Pääkaupunkiseutu	40	41	24	9	60
Uusimaa	40	42	18	11	79
Varsinais-Suomi	34	38	13	2	61
Satakunta	37	46	19	6	61
Kanta-Häme	29	34	8	-6	35
Päijät-Häme	36	42	18	1	44
Pirkanmaa	37	44	18	4	66
Kymenlaakso	20	28	9	2	46
Etelä-Karjala	34	35	13	-2	57
Etelä-Savo	23	29	10	1	52
Pohjois-Savo	27	36	11	-11	50
Pohjois-Karjala	20	28	8	-3	74
Keski-Suomi	28	34	16	-2	73
Etelä-Pohjanmaa	23	28	10	-4	60
Pohjanmaa	32	33	12	5	62
Keski-Pohjanmaa	34	41	17	-3	18
Pohjois-Pohjanmaa	36	46	18	1	45
Kainuu	26	34	24	2	78
Lappi	31	29	14	2	44
Koko maa	35	40	17	4	57

Tutkimuksen toteuttaja: **taloustutkimus oy**

Suhdannenäkymät alueittain 2/2

	Tuontiyritysten odotukset tuonnin arvosta	Tuotanto-kustannukset	Kannattavuus	Vakavaraisuus	Innovaatiot, tuotanto ja tuotteiden kehitys
Helsinki	38	39	30	33	30
Pääkaupunkiseutu	26	38	34	41	31
Uusimaa	33	45	30	35	27
Varsinais-Suomi	13	39	20	30	17
Satakunta	30	46	28	34	25
Kanta-Häme	31	40	23	28	21
Päijät-Häme	8	38	27	37	19
Pirkanmaa	26	45	28	31	28
Kymenlaakso	35	41	10	19	12
Etelä-Karjala	10	34	18	29	17
Etelä-Savo	61	34	22	29	24
Pohjois-Savo	28	39	23	27	17
Pohjois-Karjala	23	42	15	27	22
Keski-Suomi	47	35	30	37	21
Etelä-Pohjanmaa	26	40	13	19	12
Pohjanmaa	22	37	16	23	31
Keski-Pohjanmaa	55	30	33	41	19
Pohjois-Pohjanmaa	26	37	34	38	20
Kainuu	15	40	20	19	19
Lappi	34	37	24	35	18
Koko maa	29	40	26	32	23

Tutkimuksen toteuttaja: **taloustutkimus oy**

YRITTÄJYYDEN PUOLESTA